

**JAARVERSLAG VAN DE
ERKENNINGSCOMMISSIE HOGER
ONDERWIJS**

Werkjaar 2009

INHOUDSOPGAVE

Vooraf

1. Samenstelling Erkeningscommissie Hoger Onderwijs	p. 5
2. Taken van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs	p. 6
3. Werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2009	p.10
3.1. Dossiers inzake wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding en in de aard (statuut) van een opleiding	p.10
3.1.1. Decretale context	p.10
3.1.2. Korte omschrijving van de procedure	p.10
3.1.3. Ingediende dossiers	p.11
3.1.3.1. Wijziging in de benaming van een opleiding	p.13
3.1.3.2. Wijziging in de onderwijstaal van een opleiding	p.14
3.1.3.3. Wijziging in de aard (statuut) van een opleiding	p.14
3.1.4. Evaluatie na de behandeling van dossiers aanvraag wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard van een opleiding	p.14
3.1.4.1. Algemene bedenkingen	p.14
3.1.4.2. Dossiergebonden bedenkingen	p.14
3.2. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen	p.15
3.2.1. Decretale context	p.15
3.2.2. Korte omschrijving van de procedure	p.15
3.2.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid	p.17
3.2.4. Evaluatie na de behandeling van de dossiers macrodoelmatigheidstoets	p.18
3.2.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets	p.18
3.2.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers	p.18
3.3. Bekrachtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)	p.19
3.3.1. Decretale context	p.19
3.3.2. Korte omschrijving van de procedure	p.19
3.3.3. Ingediende dossiers	p.20
3.3.4. Evaluatie na behandeling van de aanvragen tot bekrachtiging van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies	p.20

3.3.4.1. Algemene bedenking	p.20
3.3.4.2. Specifieke bedenkingen	p.20
3.4. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit	p.20
3.4.1. Decretale context	p.20
3.4.2. Korte omschrijving van de procedure	p.21
3.4.3. Adviezen van de Erkenningscommissie n.a.v. concrete aanvragen	p.21
3.4.4. Evaluatie na behandeling van de dossiers vraag om advies n.a.v. aanvraag tot tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit	p.23
Overzicht van de bijlagen bij dit verslag	p.24

Vooraf

Dit verslag geeft een overzicht van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van de periode begin januari tot einde december 2009.

De periode van begin januari 2009 t.e.m. 30 november 2009 betreft het laatste werkjaar van de tweede Erkenningscommissie.

De driejarige aanstelling van de tweede Erkenningscommissie liep van 1 december 2006 t.e.m. 30 november 2009.

Bij ministerieel besluit van 4 december 2009 werd het mandaat van de tweede Erkenningscommissie verlengd en werd een nieuw lid toegevoegd¹.

Vandaar dat dit verslag een weergave vormt van de werkzaamheden van het volledige kalenderjaar 2009.

De decretale basis wordt gevormd door artikel 9, §3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd², dat stelt: *“Elk jaar vóór 1 mei bezorgt de Vlaamse Regering het verslag van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie van het voorafgaande kalenderjaar aan het Vlaams Parlement”*.

Dit verslag geeft een overzicht van de verschillende taken van de Erkenningscommissie.

Bij elk type van dossiers worden bemerkingen geformuleerd van situaties waarmee de Erkenningscommissie tijdens de behandeling van de concrete dossiers werd geconfronteerd.

Prof. Dr. Jaap van Marle,
voorzitter van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

---

¹ Voor het precieze verloop van de samenstelling van de Erkenningscommissie wordt verwezen naar de uitleg onder de hierna volgende hoofding *‘Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs’*.

² Art. 7 van het decreet van 16 juni 2006 tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voegt deze bepaling toe aan het Structuurdecreet.

1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Tijdens het werkjaar 2009 werd de Erkenningscommissie als volgt samengesteld:

De voorzitter:

De heer Jaap van Marle, decaan van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland.

De leden:

De heer Cock Hazeu, bij de benoeming stafmedewerker Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in Nederland, thans leider Bureau voor Institutioneel-Economisch Onderzoek en Advies (IEOA);

De heer Eric Goethals, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent (tot einde november 2009);

De heer Willy Martin, emeritus hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

De heer Willy Goetstouwers, erebeheerder aan de Universiteit Hasselt;

Mevrouw Cathrien Bruggeman, hoogleraar aan het Maastricht Universitair Medisch Centrum van de Universiteit Maastricht, Nederland;

Mevrouw Greetje van den Bergh, bestuurder QANU (Quality Assurance Netherlands Universities) en commissielid Nationaal Plan Toekomst Onderwijswetenschappen;

Mevrouw Kathleen Schlusmans, programmamanager Instellingsbreed Programma Onderwijs (IPO) van de Open Universiteit Nederland.

Zoals gezegd liep het mandaat van de tweede Erkenningscommissie af per 30 november 2009. De decreetgever laat eenmalig een verlenging van het driejaarlijks mandaat toe.

Vandaar dat een lid, dat al in de vorige (eerste) Erkenningscommissie zetelde (de heer Eric Goethals, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent) niet opnieuw kon worden aangesteld.

Bij ministerieel besluit van 4 december 2009 werd de bestaande Erkenningscommissie, (waar decretaal mogelijk) opnieuw aangesteld voor de decretaal voorziene periode van drie jaren.

Hetzelfde besluit voorziet in de opname in de Erkenningscommissie van de heer Oswald Van Cleemput, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent.

Hogervermeld ministerieel besluit gaat als bijlage 1 bij dit verslag, evenals het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie.

2. Taken van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Taken binnen de huidige regelgeving, zoals uitgevoerd tijdens het werkjaar 2009:

1. Oordeel uitspreken bij de aanvragen tot wijziging van de benaming, van de onderwijstaal en de aard (statuut) van opleidingen.
2. Bekrachten van de samenstelling en onafhankelijkheid van de door de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies.
3. Oordeel uitspreken over de macrodoelmatigheid bij voorstellen van nieuwe opleidingen (ter voorbereiding van de procedure bij de NVAO).
4. Advies ten behoeve van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel bij de verbeterplannen van opleidingen die een tijdelijke erkenning aanvragen na een negatief accreditatiebesluit.

Historiek van de taken van de Erkenningscommissie:

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs werd initieel opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering van 4 juli 2003 betreffende de samenstelling van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs.

Dit gebeurde in het licht van de omvormingsoperatie naar de bachelor - masterstructuur. De Erkenningscommissie startte haar activiteiten op 1 oktober 2003.

De bij de Erkenningscommissie belegde taken zijn op dat ogenblik:

Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

1. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de voorstellen tot omvorming van opleidingen uit het hoger onderwijs naar de bachelor- en masterstructuur³.
2. Advies⁴ ten behoeve van de minister bij de macrodoelmatigheidstoets bij de aanvraag nieuwe opleidingen behoort tot het takenpakket.
3. Bij het indienen van een aanvraag voor tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) heeft de Erkenningscommissie een adviesopdracht⁵ ten behoeve van de minister over het hiertoe door de instelling bij de minister in te dienen verbeteringsplan. Met dit type dossiers werd de eerste Erkenningscommissie niet geconfronteerd.

---

³ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 3°.

⁴ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 1°. Dit advies werd veranderd in een *bindend* 'oordeel' bij decreet van 12 oktober 2006 tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (het zg. 'minidecreet'), nl. in art. 31.

⁵ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 2°.

Latere regelgeving voegde de volgende taken toe:

Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

4. Adviesopdracht over de rechtmatigheid van de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening en van de opleidingen in de gezondheidszorg aangeboden door Centra voor Volwassenvorming (CVO's)⁶.
5. Indicatieve voortgangstoets bij de academisering van de voormalige 2-cycli-opleidingen aan de hogescholen⁷.
6. Bekrachtiging van de door VLIR en VLHORA (al dan niet gezamenlijk) voorgestelde samenstellingen van de visitatiecommissies⁸.

Decreet van 7 mei 2004 betreffende de regionale technologische centra en houdende noodzakelijke en dringende onderwijsbepalingen

7. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de omvorming van een aantal voortgezette lerarenopleidingen van hogescholen tot bachelor-na-bacheloropleidingen⁹.

Beslissing van de Vlaamse Regering van 27 mei 2005 i.v.m. verlenging studieduur exacte- en biomedische wetenschappen naar vijf jaar onder strikte voorwaarden

8. Advies ten behoeve van de minister over de door de instellingen in te dienen capaciteitsplannen aangaande noodzakelijke onderwijs- en onderzoekscapaciteit (aanvankelijke bedoeling was een gezamenlijk indienen door alle betrokken instellingen; dit is niet doorgegaan).
De Erkenningscommissie werd hier bijgestaan door externe experts.

Decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

9. Oordeel formuleren bij de voostellen van de instellingen tot wijziging van de benaming, de onderwijstaal of de aard (statuut) van opleidingen¹⁰.

---

⁶ Art. III.6

⁷ Art. V26

⁸ Art. V20, 4°

⁹ Art. 53.

¹⁰ Art. 33.

Samenvattend:

Tot de éénmalige taken behoren: adviesopdracht bij de omvormingsoperatie in het algemeen en bij de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening, de opleidingen in de gezondheidszorg en bij een aantal voortgezette lerarenopleidingen, de indicatieve voortgangstoets en advies bij de capaciteitsplannen.

Tot de jaarlijks terugkerende taken behoren: macrodoelmatigheidstoets bij nieuwe opleidingen, advies bij aanvraag tijdelijke erkenning van een opleiding, bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies en oordeel over voorstellen wijziging benaming, onderwijstaal en aard van een opleiding.

Werkwijze:

De Erkenningscommissie voert haar werkzaamheden uit binnen een formeel kader.

Dit valt nader te preciseren al naar gelang de aard van de taken: bijvoorbeeld de strikt formele toetsing van de bepalingen van het Protocol VLIR-VLHORA ten aanzien van het al dan niet bekrachtigen van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies.

Bij de dossiers 'tijdelijke erkenning' wordt deze strikt formele contour vager: het valt niet te ontkennen dat inhoudelijke elementen een rol spelen in de analyse van het verbeterplan dat de instelling opstelt ter verkrijging van een tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Hier treden twee aspecten van de werkwijze van de Erkenningscommissie aan het licht die aandacht verdienen:

1° voor een diepgaande, inhoudelijke analyse van de ingediende voorstellen ontbreekt in regel de tijd.

2° dit laatste is het directe effect van het feit dat de termijnen waar de Erkenningscommissie zich aan dient te houden veelal krap zijn bemeten. Bovendien dienen meerdere opdrachten binnen een identiek tijdschema te worden afgerond. Doordat deze termijnen veelal decretaal zijn vastgelegd, kunnen zij niet zo maar worden gewijzigd. Momenteel is er sprake van een sterke concentratie van dossiers in het voorjaar, met name in de maanden april en mei.

Het tijdschema waarbinnen de Erkenningscommissie haar opdrachten moet uitvoeren verschilt naargelang de aard van de dossiers.

Voor sommige types dossiers ligt deze periode decretaal vast:

- Voor de wijzigingen benaming (kwalificatie), onderwijstaal en aard (statuut) van opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 april; oordeel door Erkenningscommissie: 1 mei);
- Voor de macrodoelmatigheidstoets bij aanvragen nieuwe opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 april; oordeel door Erkenningscommissie: 1 juni).

Voor andere dossiers werden er precies omwille van de aard van de dossiers geen decretaal termijnen vastgelegd. Door de procedures waarin ze verankerd liggen, kunnen deze dossiers op zeer gevarieerde tijdstippen van het jaar aan de Erkenningscommissie worden voorgelegd:

- Bij adviesaanvragen bij het verbeteringsplan ter verkrijging van een tijdelijke erkenning bepaalt de minister ad hoc de periode waarover de Erkenningscommissie beschikt, waarbij cruciaal is dat zowel de opleiding als de studenten tijdig duidelijkheid krijgen ten aanzien van het volgende academiejaar;
- De vragen naar bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies zijn over het gehele jaar verspreid, mede omdat steeds wijzigingen in de samenstelling gevraagd kunnen worden tijdens de visitatieprocedure.

Evaluatie:

Ondanks herhaaldelijk wijzen door de Erkenningscommissie op de concentratie van deadlines voor de behandeling van de verschillende dossiers kon hier in de heersende stand van evolutie in de aanpassing/herziening/vernieuwing van de regelgeving nog geen gevolg aan worden gegeven. De werkzaamheden rond het ontwerp van Onderwijsdecreet XX maken hier mogelijk wel aanpassingen aan de deadlines voor indiening en behandeling van de dossiers mogelijk.

Dit is voor alle betrokkenen van belang.

Voor de indieners, omdat ze dan tijdig het verdict kennen voor informatiedagen en brochures voor bv. de juiste benaming van een opleiding.

De Erkenningscommissie zou over een betere gespreide termijn beschikken om haar werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Mogelijke toekomstige taken bij nieuwe regelgeving (Onderwijsdecreet XX):

Tijdens het verslagjaar 2009 werden de besprekingen rond Onderwijsdecreet XX gevoerd. Bij de ontwerpversie van Onderwijsdecreet XX worden de werkzaamheden van de Rationalisatiecommissie stopgezet.

Dit brengt een herschikking van de werkzaamheden met zich mee.

De volgende taken zouden bij de Erkenningscommissie belegd worden:

1. Samenvoegen en gezamenlijk organiseren van opleidingen.
2. Uitbreiding van studieomvang van masteropleidingen.

Op het ogenblik van de redactie van dit verslag zijn de onderhandelingen volop lopende over dit ontwerp van decreet.

Rationalisatiecommissie

Tijdens het werkjaar 2009 bestond er een personele unie tussen de Rationalisatiecommissie en de Erkenningscommissie.

De volgende twee leden van de Erkenningscommissie zetelden in de Rationalisatiecommissie: de heer Jaap van Marle en mevrouw Kathleen Schlusmans.

3. Werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2009

3.1. Dossiers inzake wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding en in de aard (statuut) van een opleiding

3.1.1. Decretale context

Het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹¹, bepaalt in art. 64, § 4 dat de instellingen dossiers betreffende (1) wijzigingen in de benaming van een opleiding, (2) in de onderwijstaal van een opleiding, en (3) in de aard (statuut) van een opleiding aan de Erkenningscommissie moeten voorleggen.

3.1.2. Korte omschrijving van de procedure

De instellingen dienen deze dossiers in bij de Erkenningscommissie uiterlijk op 1 april van het academiejaar voorafgaand aan datgene waarin de opleiding, indien de gevraagde wijziging wordt goedgekeurd, onder de nieuwe vorm kan aangeboden worden.

De Erkenningscommissie waakt er in haar toetsing over dat de wijzigingen niet leiden tot een nieuwe opleiding, dat de transparantie en de samenhang bewaard blijven en dat de decretale taalvereisten¹² niet geschonden worden.

De Erkenningscommissie dient de resultaten van dit onderzoek, m.a.w. haar oordeel, uiterlijk op 1 mei van hetzelfde academiejaar mede te delen aan de vragende instelling en aan de instantie belast met de opmaak van het Hoger Onderwijsregister. Zij deelt haar oordeel ook ter informatie mee aan het Departement Onderwijs en Vorming – Hoger Onderwijs en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs en Studietoelagen, aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en aan de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

Indien de Erkenningscommissie deze termijn niet respecteert of indien het een negatief oordeel betreft, kan de instelling binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering.

Uiterlijk dertig kalenderdagen na ontvangst van deze tweede aanvraag deelt de Vlaamse Regering haar beslissing mee aan het instellingsbestuur.

Bij afwezigheid of laattijdigheid van reactie vanwege de Vlaamse Regering wordt het voorstel van de instelling aanvaard geacht.

Het ten behoeve van de aanvragende instellingen opgestelde aanvraagsjabloon gaat als bijlage 2 bij dit verslag.

---

¹¹ Gewijzigd door het decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

¹² Art. 90 en 91 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

3.1.3. Ingediende dossiers

In totaal werden van dit type dossiers zestien aanvragen ingediend, negen door universiteiten, zeven door hogescholen.

Per instelling betreft het de volgende aanvragen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN (5)		
Wijziging benaming van een opleiding (4)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Master of Molecular and Cellular Biophysics	<u>Master of Biophysics, Biochemistry and Biotechnology</u>	Negatief oordeel
Bachelor in de ingenieurwetenschappen: elektrotechniek	<u>Bachelor in de ingenieurwetenschappen</u>	EC verklaart zich onbevoegd dit dossiers onder naamswijziging te behandelen
Master in de ingenieurwetenschappen: elektrotechniek (ICT)	<u>Master in de ingenieurwetenschappen: elektrotechniek</u>	Positief oordeel
Master of Engineering: Electrical Engineering (ICT)	<u>Master of Engineering: Electrical Engineering</u>	Positief oordeel
Wijziging onderwijstaal van een opleiding (1)		
Nederlandstalige benaming	Engelstalige variant	Oordeel Erkenningscommissie
Master in de economische wetenschappen	<u>Master of Economics</u>	Positief oordeel

UNIVERSITEIT ANTWERPEN (1)		
Wijziging benaming van een opleiding (1)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Master of Economic Policy	<u>Master of Applied Economic Sciences: Economic Policy</u>	Positief oordeel

UNIVERSITEIT GENT (3)		
Wijziging benaming van een opleiding (2)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Master in de bio-	<u>Master in de bio-</u>	Positief oordeel

ingenieurswetenschappen: bodem- en waterbeheer	<u>ingenieurswetenschappen: land- en waterbeheer</u>	
Master of Advanced Studies in European and Comparative Law	<u>Master of Advanced Studies in European Law</u>	Positief oordeel
Wijziging onderwijstaal van een opleiding (1)		
Nederlandstalige benaming	Engelstalige variant	Oordeel Erkenningscommissie
Master in de ingenieurswetenschappen: fotonica	Master of Photonics Science and Engineering	Positief oordeel

HOGESCHOLEN (7)

KATHOLIEKE HOGESCHOOL KEMPEN (1)		
Wijziging benaming van een opleiding (1)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Master in de biowetenschappen: landbouwkunde	<u>Master in de biowetenschappen: land- en tuinbouwkunde (cf. HoGent)</u>	EC verklaart zich onbevoegd dit dossiers onder naamswijziging te behandelen

HOGESCHOOL GENT (3)		
Wijziging benaming van een opleiding (1)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Master in de biowetenschappen: landbouwkunde	<u>Master in de biowetenschappen: land- en tuinbouwkunde (cf. KHKempen)</u>	EC verklaart zich onbevoegd dit dossiers onder naamswijziging te behandelen
Wijziging onderwijstaal van een opleiding (2)		
Nederlandstalige benaming	Engelstalige variant	Oordeel Erkenningscommissie
Master in de audiovisuele kunsten	<u>Master of Audiovisual Arts</u>	Positief oordeel
Master in de beeldende kunsten	<u>Master of Fine Arts</u>	Positief oordeel

EHSAL (1)		
Wijziging benaming van een opleiding (1)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Bachelor-na-bachelor in de palliatieve hulpverlening	<u>Bachelor-na-bachelor in de palliatieve zorg</u>	Positief oordeel

KATHOLIEKE HOGESCHOOL MECHELEN (1)		
Wijziging benaming van een opleiding (1)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Bachelor in het informatiemanagement en de informatiesystemen	<u>Bachelor in het informaticamanagement en de multimedia</u>	Positief oordeel

ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL (1)		
Wijziging benaming van een opleiding (1)		
Oude benaming	Gevraagde benaming	Oordeel Erkenningscommissie
Bachelor-na-bachelor Journalistiek (Radio en TV-journalistiek)	<u>Bachelor-na-bachelor Journalistiek Nieuwsbedrijf Crossmediaal (JNC)</u>	Negatief oordeel

3.1.3.1. Wijziging in de benaming van een opleiding

Er werden twaalf dossiers ingediend voor wijziging in de benaming van een opleiding. Zeven aanvragen kregen van de Erkenningscommissie een positief oordeel. Slechts twee aanvragen werden negatief beoordeeld, voor drie aanvragen verklaarde de Erkenningscommissie zich onbevoegd deze onder de noemer van 'naamswijziging' te behandelen omdat het feitelijk een herstructurering van een cluster opleidingen betrof.

Voor de twee negatief beoordeelde dossiers werd geen tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering ingediend.

Voor twee van de drie dossiers waarvoor de Erkenningscommissie zich binnen de hier aan de orde zijnde procedure onbevoegd verklaarde, werden opnieuw dossiers ingediend bij de Vlaamse Regering. Deze volgde in beide gevallen de stelling van de Erkenningscommissie

en oordeelde dat deze aanvragen niet vallen binnen het kader van dossiers ‘wijziging benaming van opleidingen’.

Nadien dienden de drie instellingen van wiens dossiers de Erkenningscommissie initieel had geoordeeld dat ze niet onder de noemer van dossiers ‘wijziging benaming van een opleiding’ konden behandeld worden, binnen het kader van een rationalisatieplan dossiers in bij de Rationalisatiecommissie.

De Vlaamse Regering volgde in de drie gevallen het positief advies van de Rationalisatiecommissie er keurde de voorgelegde voorstellen goed.

3.1.3.2. Wijziging in de onderwijstaal van een opleiding

De Erkenningscommissie ontving vier aanvragen tot wijziging in de onderwijstaal van een opleiding.

De Erkenningscommissie beoordeelde alle ingediende aanvragen positief

3.1.3.3. Wijziging in de aard (statuut) van een opleiding

Er werden tijdens het werkjaar 2009 geen aanvragen van dit type ingediend.

3.1.4. Evaluatie na de behandeling van dossiers aanvraag wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard van een opleiding

3.1.4.1. Algemene bedenkingen

Zoals hoger vermeld heeft de Erkenningscommissie gemeend de afbakening van de verschillende type dossiers te bewaken.

Er werden dit jaar drie dossiers ingericht die, qua principe, vanuit het standpunt van rationalisatie zeker uitstekend waren, maar, waarvan de Erkenningscommissie meende dat zij niet konden behandeld worden binnen de bevoegdheidsomschrijving van ‘wijziging benaming’ waaronder deze werden ingediend.

Zoals gezegd volgde de Vlaamse Regering dit standpunt van de Erkenningscommissie.

Binnen het kader van de taken van de Rationalisatiecommissie werden deze dossiers wel positief geadviseerd.

Ook hier volgde de Vlaamse Regering het advies door hierover een positieve beslissing te nemen.

3.1.4.2. Dossiergebonden bedenkingen

Wat de dossiers ‘wijziging benaming van een opleiding’ betreft heeft de Erkenningscommissie in het verleden al gewezen op het gevaar van mogelijke verwarring bij

de veelheid aan benamingen, dit zowel naar de potentiële studenten als naar de betrokkenen in het beroepenveld toe.

Ook de ‘verdubbeling’ van opleidingen door het aanbieden van een Engelstalige ‘equivalent/variant’ bemoeilijkt vaak een transparant zicht op het geheel.

De instellingen moeten dit blijkbaar ook enigszins zo ervaren want binnen VLHORA bestaat hierover het zg. ‘gentlemen’s agreement’.

Tijdens overleg met verantwoordelijken van VLHORA werd de Erkeningscommissie gevraagd naar haar bereidheid kennis te willen nemen van deze lijst.

Wanneer de Erkeningscommissie tijdig in het bezit van dit document wordt gesteld, is zij uiteraard steeds bereid de afspraken van deze lijst mee te willen nemen in haar besluitvorming naar de beoordeling van de aanvragen.

Uiteraard betreft het hier extra informatie die op generlei enig andere invloed op de beoordeling van een onafhankelijke commissie kan en mag hebben.

3.2. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen

3.2.1. Decretale context

De Erkeningscommissie heeft een welomschreven taak binnen de procedure voor toetsing van een aanvraag nieuwe opleiding.

De toetsing van een nieuwe opleiding valt onder de bevoegdheid van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Het behoort tot het takenpakket van de Erkeningscommissie om een bepaald facet in deze toetsing, m.n. de macrodoelmatigheidstoets, uit te voeren.

Art. 62 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen legt deze taak decretaal vast.

3.2.2. Korte omschrijving van de procedure

De dossiers voor de toetsing van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen moeten bij de Erkeningscommissie worden ingediend uiterlijk vóór 1 april van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling, na verloop met goed gevolg van de volledige procedure, voor het eerst de gevraagde nieuwe opleiding mag aanbieden.

Ten behoeve van de aanvragende instellingen heeft de Erkeningscommissie in nauw overleg met de NVAO een sjabloon ‘Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen – macrodoelmatigheidstoets – toets nieuwe opleidingen’ opgesteld.

Dit document en de ‘toelichting bij de procedure’, zoals bekrachtigd door de huidige Erkeningscommissie, gaan als bijlage 4 bij dit verslag.

De Erkeningscommissie is decretaal verplicht voorafgaand aan haar eindoordeel de adviezen van de VLIR en de VLHORA in te winnen en elementen hiervan te verwerken in haar oordeel.

Dit eindoordeel wordt door de Erkeningscommissie uiterlijk 1 juni van het kalenderjaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de nieuwe opleiding ten vroegste zal kunnen worden aangeboden meegedeeld aan de instelling. Ter informatie wordt dit aan de associatie waartoe de instelling behoort, aan de NVAO, aan het Departement Onderwijs en Vorming –

Hoger Onderwijs en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs en Studietoelagen en aan de VLIR en de VLHORA medegedeeld.

Indien het oordeel negatief is of de Erkenningscommissie niet of laattijdig antwoordt aan de instelling kan deze binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering.

Deze beschikt op haar beurt over 30 kalenderdagen om haar oordeel betreffende de aanvraag aan de instelling mede te delen.

Indien deze termijn niet gevolgd wordt, wordt de macrodoelmatigheidstoets geacht met succes doorlopen te zijn.

De instelling beschikt over 15 kalenderdagen om de procedure bij de NVAO te starten, na een positief oordeel van de Erkenningscommissie of de Vlaamse Regering, of na het verstrijken van de termijn van de Vlaamse Regering.

Het macrodoelmatigheidsonderzoek biedt een overzicht van de bestaande en aanverwante opleidingen, de studentenaantallen in deze opleidingen, de te verwachten vraag naar afgestudeerden in deze opleidingen en de maatschappelijke relevantie ervan.

Alvorens hiertoe over te gaan test de Erkenningscommissie de ontvankelijkheid van het ingediende dossier.

Dit omvat:

- controle op het respecteren van de decretale termijnen tot indiening en gebeurlijk aanbieden van de opleiding;
- controle op aanwezigheid in het dossier van het positief advies van de associatie waartoe de aanvragende instelling behoort;
- controle of de instelling onderwijsbevoegdheid geniet voor de aangevraagde opleiding;
- controle op de naleving van de decretaal¹³ vastgelegde taalvereisten;
- nagaan of vermeld wordt of een andere opleiding wordt afgebouwd (indien de aangevraagde opleiding al door andere instellingen aangeboden wordt) parallel met de nieuwe opleiding¹⁴.

---

¹³ Art. 91 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

¹⁴ Er dient geen opleiding te worden afgebouwd indien de gevraagde nieuwe opleiding een volledig nieuwe opleiding is, dit betekent: een opleiding die nog niet in Vlaanderen wordt aangeboden, m.a.w. een zg. ‘unieke’ opleiding.

3.2.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid

De Erkenningscommissie ontving vijf aanvragen voor de macrodoelmatigheidstest. Een van een universiteit, vier vanuit hogescholen.

Het betreft de volgende aanvragen:

UNIVERSITEITEN (1)

UNIVERSITEIT ANTWERPEN (1), samen met de Universiteit Gent	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Master (naMA) of Technology for Integrated Water Management	Globaal positief eindoordeel

HOGESCHOLEN (4)

KATHOLIEKE HOGESCHOOL ZUID-WEST-VLAANDEREN (1), samen met Hogeschool West-Vlaanderen	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor-na-bacheloropleiding in de internationale samenwerking Noord-Zuid	Globaal negatief eindoordeel. Er werd een tweede aanvraag ingediend bij de Vlaamse Regering.

KATHOLIEKE HOGESCHOOL LEUVEN (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor-na-bacheloropleiding in de internationale samenwerking Noord-Zuid	Globaal negatief eindoordeel. Er werd een tweede aanvraag ingediend bij de Vlaamse Regering.

EHSAL (HUB) (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor-na-bacheloropleiding in de psycho-sociale gerontologie	Globaal positief eindoordeel.

KATHOLIEKE HOGESCHOOL LIMBURG (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Professionele (initiële) bacheloropleiding in de toegepaste gerontologie	Globaal negatief eindoordeel. Er werd geen tweede aanvraag ingediend bij de Vlaamse Regering.

3.2.4. Evaluatie na de behandeling van de dossiers macrodoelmatigheidstoets

3.2.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets

De hier beschreven ronde van aanvragen voor de macrodoelmatigheidstest bij aanvragen nieuwe opleidingen viel nog volledig onder het zg. ‘Moratorium’, de door de vorige minister van Onderwijs afgekondigde programmatiestop voor nieuwe financierbare opleidingen, met uitzondering van nieuwe internationale opleidingen.

Deze programmatiestop had het karakter van een aanbeveling die op geen enkel wijze dwingend was.

Er werd overigens een aanvraag voor een initiële opleiding ingediend.

Overigens heeft de Erkenningscommissie het aspect macrodoelmatigheid reeds voor de programmatiestop steeds benaderd in het licht van het streven naar rationalisatie van het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs. Dit heeft tot gevolg dat de Erkenningscommissie zich over het geheel genomen terughoudend opstelt bij het zich in positieve zin uitspreken over nieuwe opleidingen. Om een positief oordeel te verwerven, dienen zwaarwegende argumenten te worden gepresenteerd en worden hoge eisen gesteld aan de aanvraag.

3.2.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers

Het viel de Erkenningscommissie op dat vanuit de hogeschool telkens twee ‘gelijkaardige’ (Gerontologie/ Internationale samenwerking Noord-Zuid) opleidingen werden ingediend. De Erkenningscommissie heeft steeds een zo breed mogelijk overleg bij de voorbereiding van aanvragen nieuwe opleidingen vooropgesteld. De Erkenningscommissie was van mening dat dit bij hogervermelde dossiers niet het geval was. Bij deze dossiers had, naar mening van de Erkenningscommissie, onvoldoende onderlinge afstemming plaats gevonden. Vandaar dat zij de ‘dubbele’ aanvragen binnen de periode van de programmatiestop des te meer betreurde. Goed overleg met alle betrokkenen op het veld blijft een basisvereiste bij de voorbereiding van nieuwe opleidingen.

3.3. Bekrchtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)

3.3.1. Decretale context

Art. 93, § 3bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹⁵, geeft de Erkenningscommissie de opdracht tot bekrchtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies op voorstel van de VLIR en/of de VLHORA.

3.3.2. Korte omschrijving van de procedure

Na ontvangst van een voorstel tot bekrchtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie beschikt de Erkenningscommissie over 30 kalenderdagen om een voorstel al dan niet te bekrchtigen.

Hiervoor baseert de Erkenningscommissie zich op de onafhankelijkheidscriteria vervat in het besluit van 20 oktober 2004 van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs tot vaststelling van criteria voor bekrchtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.

Bovengenoemd besluit gaat als bijlage 6 bij dit verslag.

Dit besluit is volledig conform de bepalingen terzake in de ‘Handleiding Onderwijsvisitaties’ zoals die gemeenschappelijk door de VLIR en de VLHORA werd opgesteld.

Na controle met gunstig gevolg van de procedure, conform de bepalingen van de ‘Handleiding’ van VLIR en VLHORA terzake, meer bepaald wat de onafhankelijkheid van de voorgestelde leden betreft, bekrchtigt de Erkenningscommissie de samenstelling van de voorgestelde visitatiecommissie.

Indien de Erkenningscommissie besluit de voorgestelde samenstelling niet te kunnen bekrchtigen, motiveert zij dit naar de aanvrager toe. Deze kan een nieuw voorstel voorleggen aan de Erkenningscommissie.

Ook kunnen steeds voorstellen tot wijziging van een eerder bekrchtigde visitatiecommissie worden voorgelegd.

De Erkenningscommissie gaat hier op identieke wijze te werk om na te gaan of zij deze wijziging kan bekrchtigen.

---

¹⁵Gewijzigd door art. 9ter van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

3.3.3. Ingediende dossiers

Tijdens het werkjaar 2009 ontving de Erkenningscommissie 51 aanvragen van de VLIR en/of de VLHORA¹⁶ ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling/wijziging samenstelling van visitatiecommissies.

Het betreft 10 aanvragen tot bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies van de VLIR en 22 van de VLHORA en 6 aanvragen van de VLIR tot wijziging in de samenstelling van de visitatiecommissies en 13 van de VLHORA.

Een overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 5 bij dit verslag.

3.3.4. Evaluatie na behandeling van de aanvragen tot bekrachtiging van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies

3.3.4.1. Algemene bedenking

De onafhankelijkheidstoets die de kern van deze opdracht uitmaakt heeft een strikt formeel karakter.

De bepalingen van de 'Handleiding' opgesteld door de VLIR en de VLHORA garanderen een voldoende onafhankelijkheid t.o.v. de koepelorganisaties VLIR en VLHORA, de instellingen en de te visiteren opleidingen.

Toch meent de Erkenningscommissie dat deze formele check een meerwaarde biedt wat de kwaliteit van de dossiers betreft, en wel in deze zin dat het bijdraagt tot een zorgvuldige procedure.

3.3.4.2. Specifieke bedenkingen

Tijdens het voorbije werkjaar heeft de Erkenningscommissie meerdere overlegmomenten gehad met de contactpersonen van de koepels i.v.m. de samenstelling en de onderlinge afstemming van de dossiers voor bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies, dit mede in het licht van een nadere samenwerking tussen de beide koepels.

Naar aanleiding van deze overlegmomenten heeft de Erkenningscommissie opnieuw het belang benadrukt van de opname van studenten in de visitatiecommissies en het belang van personele overlappingsen (minstens de voorzitters) bij visitatiecommissies die uit meerdere deelcommissies bestaan.

3.4. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit

3.4.1. Decretale context

Artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹⁷ voorziet naar de instellingen toe in de mogelijkheid tot aanvraag

---

¹⁶ Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de Erkenningscommissie in te dienen.

van een tijdelijke erkenning van een opleiding die een negatief accreditatiebesluit kreeg vanwege de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

3.4.2. Korte omschrijving van de procedure

Een instelling kan, nadat een bepaalde opleiding de accreditatie werd onthouden en zij hier niet mee akkoord gaat, ofwel beroep tegen deze beslissing aantekenen bij de Vlaamse Regering, ofwel een aanvraag tot tijdelijke erkenning richten aan de Vlaamse Regering.

Bij de beroepsprocedure kan de Vlaamse Regering, indien zij meent dat de beslissing om de accreditatie niet toe te kennen het gevolg is van het niet naleven van de decretale bepalingen terzake, de beslissing vernietigen.

In deze procedure is geen taak voorzien voor de Erkenningscommissie.

Bij de aanvraag tot tijdelijke erkenning heeft de Erkenningscommissie een adviesopdracht ten behoeve van de Vlaamse Regering.

Indien de opleiding de accreditatie niet verkregen heeft, kan zij, binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst van het negatief accreditatiebesluit, een aanvraag tot tijdelijke erkenning (minimumduur van de tijdelijke erkenning: één jaar, maximumduur: drie jaren) richten aan de Vlaamse Regering.

Bij de aanvraag moet een gedetailleerd verbeterplan gevoegd worden waarin de verbeterelementen op toetsbare wijze worden omschreven.

De Vlaamse Regering wint over dit verbeterplan, binnen een door haar te bepalen termijn, het advies in van de Erkenningscommissie.

De Vlaamse Regering stuurt dit advies zo spoedig mogelijk door naar de instelling die dan de kans heeft om nog een reactie te formuleren.

De Vlaamse Regering maakt haar eindconclusies binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag over aan de betrokken instelling, zoniet worden deze geacht positief te zijn.

Het sjabloon dat de Erkenningscommissie t.b.v. de instellingen opstelde, gaat als bijlage 8 bij dit verslag.

3.4.3. Adviezen van de Erkenningscommissie n.a.v. concrete aanvragen

De Erkenningscommissie ontving zes vragen om advies bij aanvragen tot tijdelijke erkenning van opleidingen.

De Erkenningscommissie gaf steeds een positief advies, echter niet altijd voor de gevraagde termijn.

Het betreft de volgende aanvragen:

---

¹⁷ Gewijzigd door art. V.10 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen .

UNIVERSITEITEN (3)

UNIVERSITEIT ANTWERPEN (2)			
Opleiding	Master-na-masteropleiding in de internationale betrekkingen en de diplomatie		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
22 mei 2009	Drie jaren	12 juni 2009: positief voor één jaar	24 juli 2009: tijdelijke erkenning voor twee jaren
Opleiding	Academisch gerichte bacheloropleiding in de sociaal-economische wetenschappen		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
26 november 2009	Eén jaar	16 december 2009: positief voor één jaar	26 februari 2010: tijdelijke erkenning voor één jaar

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL (1)			
Opleiding	Master-na-masteropleiding in de actuariële wetenschappen		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
30 juni 2009	Drie jaren	13 juli 2009: positief voor twee jaren	4 september 2009: tijdelijke erkenning voor twee jaren

HOGESCHOLEN (3)

ARTESIS HOGESCHOOL ANTWERPEN (2)			
Opleiding	Professionele bacheloropleiding in de vroedkunde		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
9 december 2008	Drie jaren	20 januari 2009: positief advies voor drie jaren	6 maart 2010: tijdelijke erkenning voor drie jaren
Opleiding	Professionele bacheloropleiding in de verpleegkunde		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
9 december 2008	Drie jaren	20 januari 2009: positief advies voor drie jaren	6 maart 2010: tijdelijke erkenning voor drie jaren

SINT-LUKAS HOGESCHOOL BRUSSEL (1)			
Opleiding	Professionele bacheloropleiding in de bouw		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
1 december 2009	Drie jaren	16 december 2009: positief voor twee jaren	26 februari 2010: tijdelijke erkenning voor twee jaren

3.4.4. Evaluatie na behandeling van de dossiers vraag om advies n.a.v. aanvraag tot tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit

De Erkenningscommissie heeft er vroeger reeds op gewezen groot belang te hechten aan een interne opvolging voor het voorgestelde remediëringsproces. Hieraan werd meermaals goed gevolg gegeven.

OVERZICHT VAN DE BIJLAGEN BIJ DIT VERSLAG

- Bijlage 1:** - Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkeningscommissie
- Ministerieel Besluit van 4 december 2009 betreffende de aanstelling van de leden van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs
- Bijlage 2:** Sjabloon ‘Aanvraag tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding’
- Bijlage 3:** - Sjabloon ‘Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen’
- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde opleidingen
- Bijlage 4:** Besluit van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004 tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad
- Bijlage 5:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies
- Bijlage 6:** Sjabloon ‘Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit’

BIJLAGE 1:

*Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie
Ministerieel besluit van 4 december 2009 betreffende de aanstelling van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs*

Besluit van de Vlaamse regering betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie

goedkeuringsdatum : **06 FEBRUARI 2004**

publicatiedatum : **B.S.18/05/2004**

De Vlaamse regering,

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 9, 9bis, 9ter en 62, § 1, derde lid;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20;

Gelet op het advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, gegeven op 22 april 2003;

Gelet op het advies van de Vlaamse Hogescholenraad, gegeven op 9 mei 2003;

Gelet op het advies van de Vlaamse Onderwijsraad gegeven op 13 mei 2003;

Gelet op het advies van de Vlaamse Vereniging van Studenten, gegeven op 7 mei 2003;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de Begroting, gegeven op 6 november 2003;

Gelet op het advies nr. 36.331/1 van de Raad van State, gegeven op 15 januari 2004 met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat voorliggend besluit in een transparante werkingsregeling voor de Erkenningscommissie voorziet en inzonderheid bepalingen omvat inzake de onafhankelijke werking ervan, hetgeen belangrijke waarborgen inhoudt voor de instellingen en deze op generlei wijze kan benadeligen; dat de Erkenningscommissie totnogtoe in overeenstemming met de principes van dit besluit heeft gehandeld; dat aldus de terugwerkende kracht van voorliggend besluit verantwoord is vanuit het oogpunt van de goede werking van de Erkenningscommissie en geen verkregen situaties aantast; dat deze terugwerkende kracht ook teruggebracht kan worden op een decretale grond, daar de bepalingen inzake de Erkenningscommissie overeenkomstig het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen reeds in werking traden op 1 januari 2003;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° administratie : de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

2° associatie : een vereniging zonder winstoogmerk bedoeld in artikel 97 van het decreet;

3° decreet : het [decreet van 4 april 2003](#) betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° Erkenningscommissie : de commissie bedoeld in artikel 9 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

5° instelling : ambtshalve geregistreerde instelling bedoeld in artikel 7 van het decreet;

6° minister : de minister bevoegd voor het hoger onderwijs.

Art. 2.

§ 1. De Erkenningscommissie bestaat uit ten minste zeven en ten hoogste elf leden, de voorzitter inbegrepen.

De minister benoemt en ontslaat de leden van de Erkenningscommissie. Van de benoeming en het ontslag wordt mededeling gedaan aan de Vlaamse regering.

§ 2. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar.

Na afloop van de eerste periode zijn de leden eenmaal herbenoembaar voor een nieuwe periode van drie jaar.

§ 3. De leden van de Erkenningscommissie zijn geen personeelslid van een instelling of van een associatie.

Personeelsleden die onder het gezag van de Vlaamse regering staan, kunnen ook geen lid zijn van de Erkenningscommissie.

§ 4. De minister kan een lid slechts ontslaan wegens onbekwaamheid voor het vervullen van de functie, wegens kennelijke nalatigheid dan wel wegens andere zwaarwegende in de persoon van de betrokkene gelegen redenen.

Ontslag vindt voorts plaats op eigen verzoek van een lid.

Art. 3.

De zetel van de Erkenningscommissie is gevestigd in de lokalen van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 4.

Als de Erkenningscommissie van oordeel is dat de samenhang van de in de omvormingsvoorstellen vervatte benamingen van graden en kwalificaties onvoldoende is, kan zij omtrent door haar voorgestelde wijzigingen van benamingen advies vragen aan de

Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, binnen door haar aangegeven termijnen.

Als de Erkenningscommissie bij het onderzoek van de macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding van oordeel is dat een betere afstemming van het opleidingsaanbod overwogen moet worden, kan zij terzake advies vragen aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en aan de betrokken instellingen en associaties binnen door haar aangegeven termijnen.

De voorzitter van de Erkenningscommissie kan de betrokken instelling vragen binnen een door haar aangegeven termijn nadere inlichtingen en verduidelijkingen te verschaffen bij een voorgelegd dossier en desgevallend bijkomende documenten te bezorgen als de Erkenningscommissie of een daarbinnen ingestelde werkgroep van oordeel is dat de voorliggende stukken onvoldoende zijn om een gefundeerd advies te verstrekken.

Art. 5.

De Erkenningscommissie bepaalt haar interne werkwijze en eventuele interne taakverdeling; zij kan deze vastleggen in een reglement van inwendige orde, dat wordt meegedeeld aan de Minister.

Art. 6.

Het secretariaat van de Erkenningscommissie alsmede het voor de Erkenningscommissie dienstige voorafgaande analysewerk van de dossiers wordt uitgevoerd door ambtenaren van de administratie, die daartoe worden aangewezen door de afdelingshoofden van de administratie in overleg met de voorzitter.

De administratie en de voorzitter van de Erkenningscommissie bepalen samen de wijze waarop zij hun taken ten behoeve van de Erkenningscommissie uitvoeren.

Art. 7.

De leden van de Erkenningscommissie zijn inzake de gegevens uit de werkzaamheden van de Erkenningscommissie tot geheimhouding verplicht, behoudens enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht.

Ze doen geen mededeling over de ingediende omvormingsvoorstellen noch over de werkzaamheden van de Erkenningscommissie aan derden.

Alleen de voorzitter is gemachtigd toelichting te geven over het advies nadat de Erkenningscommissie zijn advies aan de minister heeft verstrekt.

Art. 8.

De Erkenningscommissie streeft naar consensus voor het bepalen van haar adviezen; zo de consensus niet wordt bereikt, kan de Erkenningscommissie maar een geldig besluit nemen als een meerderheid van de leden ermee instemt.

De Erkenningscommissie kan geldig beslissen indien de meerderheid van de leden aanwezig is.

De adviezen van de Erkenningscommissie aan de Vlaamse regering worden steeds tegelijkertijd meegedeeld aan de betrokken instelling.

Art. 9.

De kosten van de Commissie komen voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap.

Onder "de kosten" wordt verstaan :

1° de kosten voor vergaderingen;

2° een forfaitaire vergoeding van door de voorzitter en de leden te maken reis- en verblijfkosten en andere algemene onkosten en van door de voorzitter te maken representatiekosten;

3° een honorarium aan de voorzitter en de leden als vergoeding voor de geleverde prestaties.

Het honorarium van de leden is vastgesteld op 6.000 euro op jaarbasis. De forfaitaire onkostenvergoeding van de leden is vastgesteld op 1.500 euro op jaarbasis. Het honorarium van de voorzitter is vastgesteld op 9.000 euro op jaarbasis. De forfaitaire onkostenvergoeding van de voorzitter is vastgesteld op 3.000 euro op jaarbasis.

Het honorarium en de onkostenvergoeding kunnen in maandelijkse schijven betaald worden.

De in het derde lid genoemde bedragen zijn brutobedragen en worden niet geïndexeerd.

Art. 10.

Dit besluit heeft uitwerking met ingang 1 oktober 2003.

Art. 11.

De minister is belast met de uitvoering van dit besluit.

Ministerieel besluit betreffende de benoeming van de leden van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JEUGD, GELIJKE KANSEN EN BRUSSEL

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 december 2006 houdende benoeming van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 april 2008 betreffende de aanstelling van een lid van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 december 2008 betreffende de aanstelling van twee leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs;

BESLUIT :

Artikel 1. Prof. Dr. Jaap van Marle, decaan van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland, wordt tot voorzitter van de Erkenningscommissie benoemd voor de periode die ingaat op 1 december 2009 en eindigt op 30 november 2012.

Art. 2. De volgende personen worden tot lid van de Erkenningscommissie benoemd voor de periode die ingaat op 1 december 2009 en eindigt op 30 november 2012 ;

1° De heer Willy Goetstouwers, erebeheerder van de Universiteit Hasselt ;

2° De heer Cock Hazeu, leider van het Bureau voor Institutioneel-Economisch Onderzoek en Advies ;

3° Prof. dr. Em. Willy Martin, emeritus-hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

4° Prof. dr. Catharina Bruggeman, hoogleraar aan het Universitair Medisch Centrum van de Universiteit Maastricht ;

5° Mevrouw Greetje van den Bergh, bestuurder Quality Assurance Netherlands Universities en gewezen vicevoorzitter College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam;

6° Dr. Kathleen Schlusmans, programmamanager Instellingsbreed Programma Onderwijs van de Open Universiteit Nederland;

7° Prof. dr. em. Oswald Van Cleemput, emeritus-hoogleraar aan de Universiteit Gent.

Art. 3. Dit besluit treedt in werking op 1 december 2009.

Brussel, 4 december 2009

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

BIJLAGE 2:

*Sjabloon 'Aanvraag tot wijziging van de benaming van een
opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding'*

Aanvraag tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding.

Modaliteiten van indiening

Aanvragen worden ten laatste op 1 april voorafgaand aan het academiejaar waarin de wijziging zou ingaan ingediend bij de voorzitter van de, Erkenningscommissie Hoger Onderwijs – Hendrik Consciencegebouw – Koning Albert II-laan 15, 7A5 te 1210 Brussel. De aanvraag moet ingediend worden in twee exemplaren.

Aanvragen kunnen ook ingediend worden per mailbericht, te richten aan het secretariaat van de Erkenningscommissie:
beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Voor opleidingen die door meerdere instellingen gezamenlijk wordt aangeboden, moet de aanvraag ondertekend worden namens alle aanbiedende instellingen of moet de instemming van alle instellingen blijken uit een schriftelijke bevestiging.

Inhoud van het dossier

1) Algemene gegevens

- a) naam van de instelling
- b) benaming van de opleiding
- c) adres van de instelling
- d) tel/fax van de instelling
- e) e-mailadres van de instelling
- f) website van de instelling
- g) naam en functie contactpersoon
- h) tel nr. contactpersoon
- i) e-mailadres van contactpersoon

2) Gegevens Hoger Onderwijsregister

Vermeld alle gegevens die op het ogenblik van de aanvraag voorkomen in het Hoger Onderwijsregister en vermeld daarnaast in vette letters alle gevraagde wijzigingen; hierbij moeten ook de eventuele wijzigingen in de doelstellingen van de opleiding worden vermeld.

3) Motivering van de aanvraag tot wijziging

- a) Indien het een aanvraag betreft tot wijziging van de benaming.
Motiveer de gevraagde wijziging van benaming rekening houdend met volgende aandachtspunten:
  - overeenstemming met doelstellingen en programma van de opleiding;
  - eventueel verwijzing naar beroep(en) waartoe de opleiding toegang kan geven;
  - herkenbaarheid van de opleiding tegenover andere opleidingen;
  - betere transparantie in samenhang met andere opleidingsbenamingen.
- b) Indien het een wijziging van de onderwijstaal betreft.
Motiveer de gevraagde wijziging:
  - verwijst naar de bepalingen van art. 91 van het structuurdecreet van 4 april 2003;
  - omschrijf het beoogde doelpubliek van de opleiding;
  - geef aan in welke mate zulks verandert t.o.v. de huidige situatie.
- c) Indien het een wijziging in de aard (statuut) van de opleiding (bv. een master-na-master of een bachelor-na-bachelor die gewijzigd wordt in een initiële master of een initiële bachelor) .
Motiveer de gevraagde wijziging:
  - licht de doelstellingen van het gewijzigde programma toe;
  - omschrijf het beoogde doelpubliek van de opleiding;

- vermeld de toegangsvoorwaarden van de opleiding.

4) Programma van de opleiding

Geef het volledig thans geldende programma van de opleiding met de opleidingsonderdelen weer en daarnaast het eventueel gewijzigde programma dat zal aangeboden worden bij invoering van de gevraagde wijziging, of geef aan welke recente wijzigingen in het programma de gevraagde wijziging van benaming, opleidingstaal of aard van de opleiding rechtvaardigen.

Goedgekeurd door de Erkenningscommissie op 31 januari 2007

BIJLAGE 3:

- Sjabloon 'Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen

- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde opleidingen

BIJLAGE 1: SJABLOON Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen

macrodoelmatigheidstoets

toets nieuwe opleidingen

Opzet en structuur

De sjabloon van het aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen is zo opgevat dat ze gebruikt kan worden zowel voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets bij de Erkenningscommissie als voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleiding bij de NVAO. Dit model werd opgesteld in overleg tussen de NVAO en de Erkenningscommissie.

De informatie onder rubriek II die uitsluitend bedoeld is voor de Macrodoelmatigheidstoets hoeft niet opgenomen te worden in de aanvraag voor de Toets Nieuwe Opleidingen.

Voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I - DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING
- de informatiegegevens gevraagd onder rubriek II – INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS;
- een aantal informatiegegevens gevraagd onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING. (zie verder)

Voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleidingen moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I – DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING;
- de informatiegegevens vermeld onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING.

De inhoud van de onderwerpen, facetten en criteria van het beoordelingskader is ter informatie toegevoegd aan dit document, maar hoeft niet te worden opgenomen in het aanvraagdossier.

I. de instelling en de nieuwe opleiding

1. de instelling¹⁸ die de nieuwe opleiding aanvraagt en de vestiging(en) waar de opleiding zal worden aangeboden in geval van erkenning
  - a. naam instelling:
  - b. aard instelling (ambtshalve geregistreerd / niet-ambtshalve geregistreerd):
  - c. adres instelling:
  - d. vestiging(en) opleiding:
  - e. tel/fax instelling:
  - f. e-mailadres instelling:
  - g. website:
  - h. naam en functie contactpersoon:
  - i. tel contactpersoon:
  - j. e-mail contactpersoon:
2. de naam van de nieuwe opleiding
3. de afstudeerrichtingen in voorkomend geval
4. de onderwijstaal gebruikt in de nieuwe opleiding
5. niveau en oriëntatie:
  - a. professioneel gerichte bachelor
  - b. bachelor na bachelor
  - c. academisch gerichte bachelor
  - d. master
  - e. master na master
6. de doelstellingen en de eindtermen van de nieuwe opleiding

¹⁸ Als meerdere instellingen bij de nieuwe opleiding worden betrokken, dan moeten de gegevens van alle instellingen worden vermeld. Bij voorkeur wordt slechts één contactpersoon genoemd.

7. het studiegebied of (delen van) studiegebieden
8. nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja/nee
9. nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja/nee
10. de studieomvang van de nieuwe opleiding uitgedrukt in studiepunten
11. de graad waartoe de nieuwe opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad
12. in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze nieuwe opleiding kunnen voeren
13. de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgoledingen, de vereiste vooropleidingen en toegangsvoorwaarden, zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3 van het structuurdecreet ;
  - a) wat de opleidingen betreft aangevraagd door universiteiten en hogescholen :
    - 1) voor een bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs :
      - a) de bachelorsopleiding(en) die er rechtstreeks op volgen met de bijkomende voorwaarden ;
      - b) de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 6 ;
      - c) de vermelding: "geen vervolgoleding" ;
    - 2) voor een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs :
      - a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten overeenkomstig artikel 66, §2, eerste volzin ;
      - b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin ;
      - c) eventueel de andere mastersopleiding(en) ;
      - d) c.q. de vermelding "geen rechtstreekse vervolgoleding" ;
    - 3) voor een mastersopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit ;
      - b) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit overeenkomstig artikel 66, §2, tweede volzin ;
      - c) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, §6 ;
      - d) eventueel de andere bachelors-opleiding(en) ;
      - e) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen overeenkomstig artikel 66, §5 ;
      - f) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, §5 ;
    - 4) voor een mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :
      - a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden ;
    - 5) voor een bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding(en) waarop de bachelorsopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden.
  - b) wat de nieuwe opleidingen betreft aangeboden door de andere instellingen voor hoger onderwijs: de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en de mogelijke vervolgoledingen binnen de instellingen zelf.
14. het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden:
15. desgevallend het positief advies van de associatie waarvan de instelling lid is: ja/nee

16. in voorkomend geval het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja/nee
a. datum oordeel:
17. bewijs van betaling voor aanvraag Toets nieuwe opleiding (5000 euro)

De bewijsstukken met betrekking tot de punten 15 en wat de Toets nieuwe opleidingen betreft 16 en 17 moeten worden toegevoegd aan het informatiedossier.

II. INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS

1. Situering van de voorgestelde opleiding in het bestaande aanbod van opleidingen in de instelling, in de associatie en in Vlaanderen, met aanduiding van differentiëring tegenover andere gelijkaardige of verwante opleidingen.
2. Maatschappelijke relevantie van de opleiding
  - a. Beschrijving van de voldoende en naar verwachting duurzame behoefte op de arbeidsmarkt voor de voorgestelde opleiding;
  - b. Beschrijving van eventuele andere elementen van maatschappelijke relevantie buiten deze van de behoeften op de arbeidsmarkt;
  - c. Beschrijving van eventuele belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen waarvan de voortzetting en verspreiding de opleiding verantwoordt;
  - d. Beschrijving van eventuele bijzondere motieven van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de aantrekking of uitwisseling van studenten op internationaal vlak.
3. Doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding
  - a. Concrete raming van studentenaantallen die kunnen verwacht worden voor de opleiding, met nauwkeurige aanduiding van hypothesen en werkwijze (desgevallend met een minimum- en een maximumverwachting);
  - b. Inschatting van verwachte effecten op aantallen studenten in andere opleidingen in de eigen en andere instellingen;
  - c. Opgave van eventuele specifieke redenen voor regionale spreiding van deze opleiding en/of verwante opleidingen;
  - d. Opgave van eventuele specifieke andere motiveringen voor bijkomend aanbod van de opleiding, zoals bv levensbeschouwelijke aspecten en gelijkaardige motieven.
4. Aanduiding hoe de opleiding past in het bevoegdheids- en deskundigheidsprofiel van de instelling en eventueel de associatie(aansluiting bij bestaande opleidingen en aanwezige deskundigheid)
5. Vermelding van eventueel overleg tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, binnen de associatie of op een hoger niveau aangaande het opleidingsaanbod in deze of verwante opleidingen en resultaat daarvan.

Naast deze informatiegegevens moeten voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets eveneens aangeleverd worden de informatiegegevens gevraagd in rubriek III. MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING onder de punten:

- 1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen
- 2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid
- 2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma
- 2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden
- 3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)
- 3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)
- 4.1. Beschrijving materiële voorzieningen
- 6.1. Afstudeergarantie
- 6.2. Investerings
- 6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

III. Motivering van HET VOORSTEL VAN nieuwe opleiding

Beschrijving van de nieuwe opleiding aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader. Per facet is in een kader de letterlijke tekst uit het Toetsingskader overgenomen.

In geval van flexibilisering van de nieuwe opleiding is door de opleiding aangegeven hoe deze flexibilisering gestalte wordt gegeven. Per relevant onderwerp en facet is ook aangegeven hoe de kwaliteit van de opleiding in geval van flexibilisering wordt gegarandeerd.

1. Doelstellingen opleiding

In de opleidingsdoelstellingen beschrijft de instelling voor de nieuwe opleiding de eindkwalificaties die de afgestudeerden moeten bereiken aan het eind van de bachelor- of mastersopleiding. De doelstellingen geven een goed beeld van de kennis, de vaardigheden en de attitudes die de studenten tijdens het opleidingstraject moeten verwerven.

De algemene opleidingsdoelstellingen die de eindkwalificaties van de afgestudeerden beschrijven, krijgen vervolgens concreet vorm in een opleidingsprogramma en in meer specifieke doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen (zie hiervoor Onderwerp 2: Programma en meer bepaald facet 2.1: Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma).

1.0. Algemene beschrijving van de opleiding

Aan te leveren informatie:

- Beknopte beschrijving en situering van de nieuwe opleiding en het opleidingsprogramma

1.1. Beschrijving doelstellingen opleiding naar niveau en oriëntatie

Aan te leveren informatie

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet 1.1. en bijhorende criteria
  - specifieke afstemming op toetsingseisen, in het bijzonder wat beoogde eindkwalificaties van studenten betreft naar niveau (bachelor/master) en oriëntatie (professioneel / academisch), zoals beschreven in onderstaand facet.

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

- professioneel gerichte bachelor
- academisch gerichte bachelor
- master

Professioneel gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Academisch gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en –technieken en deze adequaat kunnen toepassen,

het vermogen om de relevante data te verzamelen die een oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

- het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden.

Master

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en te handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot het communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;
- een gevorderd begrip en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in één of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren en diagnosticeren;
- hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet en criteria:
  - Beschrijving domeinspecifiek referentiekader voor nieuwe opleiding
    - Aansluiting bij nationale en internationale eisen
    - Aansluiting bij eisen beroepenveld en aanduiding hoe het domeinspecifieke referentiekader is afgestemd met het relevante beroepenveld. Bij voorkeur een onderzoeksverslag over de steun uit het brede werkveld en/of over de aansluiting bij internationale eisen
    - Beschrijving van specifieke beroepssituaties waarin een beginnend afgestudeerde kan terechtkomen
    - Aansluiting bij beroepsreglementering/regelgeving (in voorkomend geval)
- Profilering en differentiatie van de nieuwe opleiding ten opzichte van bestaande binnenlandse en/of buitenlandse opleidingen naar opleidingsdoelstellingen en in relatie tot de eigen visie op het beroep/de discipline, gezien recente evoluties en te verwachten ontwikkelingen
- Beschrijving van specifieke beroepen of beroepssituaties waarin een afgestudeerde uit de nieuwe opleiding als beginnend beroepsbeoefenaar terecht kan komen
- Indien sprake is van flexibele, vraaggestuurde of open curricula, beschrijving van de wijze waarop doelstellingen worden geformuleerd en/of bewaakt.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het

betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van geregementeerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.

Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Voor academisch gerichte bachelorsopleidingen en mastersopleidingen zijn de eindkwalificaties ontleend aan eisen vanuit de wetenschappelijke en/of artistieke discipline, de internationale wetenschapsbeoefening en voor daarvoor in aanmerking komende opleidingen de praktijk in het relevante beroepenveld.

2. Programma

De uitwerking en de uitvoering van het programma moeten aansluiten bij en bijdragen aan de gemaakte keuzes voor het didactische concept en de algemene doelstellingen van de nieuwe opleiding (= de nagestreefde eindkwalificaties van de afgestudeerde). Die algemene opleidingsdoelstellingen moeten aldus overtuigend in het programma zijn geconcretiseerd, voornamelijk door een consequente vertaling van de algemene opleidingsdoelstellingen in de meer concrete doelstellingen van de opleidingsonderdelen.

In het didactische concept van de nieuwe opleiding expliciteert de instelling in grote lijnen hoe zij het leerproces zal vormgeven en ondersteunen, en hoe de opleidingsdoelstellingen binnen de gegeven randvoorwaarden op de best mogelijke manier kunnen worden gerealiseerd.

2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het programma op hoofdlijnen, met aanduiding van de operationalisering wat betreft de gerichtheid
- Beschrijving van het curriculum waarvan minimaal het eerste jaar in detail (beschrijving per opleidingsonderdeel van doelstellingen, onderwijsvorm, studieomvang, beoordelingsvorm, eventueel verwevenheid met onderzoek en/of werkveld) en de volgende studie jaren op hoofdlijnen
- In voorkomend geval beschrijving doelstellingen eindwerk of stage
- Beschrijving hoe het programma en de opleidingsonderdelen aansluiten bij de doelstellingen van de opleiding, waaronder de verwevenheid/interactie met onderzoek en/of beroeps- of kunstpraktijk
- Beschrijving hoe het opleidingsprogramma wordt geactualiseerd

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele of academische gerichtheid:

Professioneel gerichte bachelorsopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden, en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk

Academisch gerichte bachelorsopleiding en mastersopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten) binnen relevante disciplines
- Het programma sluit aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke discipline(s) door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de ontwikkeling en beoefening van de kunsten
- Bij daarvoor in aanmerking komende opleidingen heeft het programma aantoonbare verbanden met de actuele praktijk van de relevante beroepen

2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving hoe de doelstellingen worden vertaald in het programma
- Beschrijving van het didactische concept, de werkvormen en de evaluatievormen
- Modaliteiten van de organisatie van de nieuwe opleiding
- Indien van toepassing specifieke beschrijving van de flexibilisering van curriculum en/of leeromgeving en/of organisatievormen, en de wijze waarop de doelstellingen van de nieuwe opleiding in dit geval

worden gerealiseerd. Beschrijving van de aangeboden flexibele leerwegen. Beschrijving van de specifieke processen die met flexibilisering gepaard gaan. Beschrijving van de procedure waarmee flexibele (geïndividualiseerde) curricula worden goedgekeurd en waarmee gegarandeerd wordt dat deze ertoe leiden dat de doelstellingen van de nieuwe opleiding worden gerealiseerd.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

Het programma, het didactische concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding.
De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

2.3. Beschrijving samenhang programma

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de samenhang in het programma (sequentiële opbouw en coherentie)
- Beschrijving van de voorziene werkvormen en onderwijsmiddelen
- Indien van toepassing beschrijving van de relatie tussen het programma en flexibele leertrajecten, in het bijzonder de bewaking van de coherentie van het (individuele) flexibele leertraject.

Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

2.4. Beschrijving studielast

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de studielast
- Beschrijving van de wijze waarop studielast wordt geverifieerd

Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm vastgelegd krachtens decreet.

2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de toelatingsvoorwaarden en de beoogde studenteninstroom
- Indien van toepassing beschrijving van het voorbereidings- of schakelprogramma
- Beleid voor elders verworven competenties (EVC) en eerder verworven kwalificaties (EVK)
- Specifieke regelingen voor aansluiting vooropleiding en toelatingsvoorwaarden
- Specifieke regelingen in geval van flexibele instroommogelijkheden

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

Bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen

Bachelor na bachelor:

- bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

Master:

- bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), en in voorkomend geval aangevuld met een geïndividualiseerd opleidingsprogramma, een voorbereidingsprogramma of een schakelprogramma

Master na master:

- mastergraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

2.6. Beschrijving studieomvang

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving studieomvang en de voorgenomen maatregelen om deze te bewaken

Facet 2.6. Studieomvang

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studieomvang:

- Bachelor: tenminste 180 studiepunten
- Bachelor na bachelor: tenminste 60 studiepunten
- Master: tenminste 60 studiepunten
- Master na master: tenminste 60 studiepunten

2.7. Enkel voor mastersopleidingen: beschrijving masterproef

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de doelstellingen, het concept en de werkvormen van de masterproef
- Beschrijving van de wetenschappelijke onderbouwing

Facet 2.7. Masterproef

De mastersopleiding wordt afgesloten met een masterproef. Deze heeft een omvang van tenminste één vijfde van het totale aantal studiepunten met een minimum van 15 en een maximum van 30 studiepunten.

3. Inzet personeel

De personeelsformatie betreft zowel de bestaande personeelsleden die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog aan te trekken personeelsleden.

3.1. Beschrijving personeelsformatie naar gerichtheid

Aan te leveren informatie

Beschrijving en motivering van de personeelsformatie m.b.t. eisen gerichtheid (onderzoeksgerichtheid, relatie met werkveld, professionele ervaring, ervaring met kunstpraktijk / onderzoekskundigheid)

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte of een academisch gerichte opleiding:

Professioneel gerichte opleidingen

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk

Academisch gerichte opleidingen:

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten)
- Bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen zal daarenboven voldoende personeel beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk

3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (omvang, beoogde docent/student ratio)

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.
- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.

3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (statuut, kwalificaties, deskundigheid)
- Overzicht van in te zetten personeelsleden (kort cv in bijlage)
- Beschrijving van de deskundigheid van het personeel in relatie tot werkvormen, didactisch concept en organisatorische vereisten, en indien van toepassing in relatie tot flexibiliseringsaspecten

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

4. Voorzieningen

4.1. Beschrijving materiële voorzieningen

De materiële voorzieningen betreffen zowel de bestaande voorzieningen die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog te realiseren voorzieningen.

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de onderwijsinfrastructuur en pedagogische uitrusting ten behoeve van de nieuwe opleiding
- Beschrijving van de studenten- en docentenfaciliteiten

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

4.2. Beschrijving studiebegeleiding

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het systeem van studiebegeleiding (instroombegeleiding, begeleiding tijdens studie, rekening houdend met didactisch concept, werkvormen en in voorkomend geval gehanteerde vormen van flexibilisering)

Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

5. Interne kwaliteitszorg

5.1. Beschrijving intern kwaliteitszorgsysteem

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het systeem van interne kwaliteitszorg (o.a. wijze van evaluatie, wijze van bepaling en implementatie van verbetertrajecten)
- Indien van toepassing, beschrijving van het systeem voor kwaliteitsborging van flexibiliseringsprocessen.

Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

5.2. Beschrijving betrokkenheid actoren bij intern kwaliteitszorgsysteem

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de betrokkenheid van de actoren bij interne kwaliteitszorg

Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

6. Conditie voor Continuïteit

6.1. Afstudeergarantie

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de wijze waarop afstudeergarantie wordt vormgegeven

Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

6.2. Investerings

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van investeringen en bijkomende voorzieningen
  - Infrastructuur (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Pedagogische uitrusting, computerfaciliteiten, databanken, faciliteiten voor e-learning, ateliers en werkruimten etc. (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Specifieke investeringen

Facet 6.2. Investerings

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de financiële voorzieningen
- Financieel vijfjarenplan
- Jaarrekening en balans van de voorbije drie jaar

Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen

Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde instellingen

1. Situering

1.1. De Erkenningscommissie ingesteld krachtens art. 9 van het structuurdecreet⁽¹⁹⁾ heeft als één van haar opdrachten het uitbrengen van een oordeel over de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor de “ambtshalve geregistreerde instellingen”, dat zijn de in het structuurdecreet vermelde hogescholen en universiteiten, alsmede enkele instellingen erkend voor postinitieel onderwijs⁽²⁰⁾ en de erkende faculteiten voor protestantse godgeleerdheid.

1.2. Buiten de uitzonderingen die in het structuurdecreet uitdrukkelijk zijn aangeduid, geldt er een tijdelijke programmeringsstop voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs:

- Nieuwe bachelorsopleidingen en nieuwe master-na-mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2006-2007; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2005;
- Nieuwe initiële mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2009-2010; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2008.

1.3. De hierna beschreven procedure voor de beoordeling van de macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding door de Erkenningscommissie is de eerste fase van een aanvraagproces dat kan leiden tot de erkenning van een nieuwe opleiding door de Vlaamse regering, waarna de opleiding op het Hoger Onderwijsregister wordt geplaatst en door de betrokken instelling kan worden aangeboden.

- De eerste stap is de aanvraag bij de Erkenningscommissie en het oordeel omtrent de macrodoelmatigheid door de Erkenningscommissie.
- Ingeval de Erkenningscommissie de macrodoelmatigheid negatief heeft beoordeeld of binnen de gegeven termijn van 60 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, staat de mogelijkheid open om een tweede aanvraag in te dienen bij de Vlaamse regering, die dan oordeelt over de macrodoelmatigheid.
- Als de instelling een positief oordeel over de macrodoelmatigheid heeft verkregen van de Erkenningscommissie of van de Vlaamse regering, of als de Vlaamse regering binnen de gegeven termijn van 30 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, dan en pas dan kan de aanvraag voor de toets nieuwe opleidingen worden ingediend bij de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie).

---

¹⁹ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd door verschillende decreten.

²⁰ Decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening

- Indien het toetsingsrapport van de NVAO een positieve conclusie inhoudt kan de Vlaamse regering de opleiding erkennen en in het Hoger Onderwijsregister laten plaatsen.

1.4. De basisregelen van de procedure worden aangeduid in het structuurdecreet, art.9 bis, tweede lid, art. 61 en art. 62, alsmede in het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie en het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 betreffende de indiening van aanvragen voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs. Dit laatste besluit somt de gegevens op die moeten voorkomen in de aanvraag bij de Erkenningscommissie.

Krachtens art. 3 van het besluit van 11 juni 2004 kan de Erkenningscommissie de nadere concretisering bepalen van deze gegevens. Daartoe moet de Erkenningscommissie overleg plegen met het accreditatieorgaan omtrent de informatie-elementen die gemeenschappelijk zijn aan de bij beide organen in te dienen dossiers. Dit overleg heeft plaatsgevonden en op grond daarvan keurde de Erkenningscommissie op 16 september 2004 de aanvraagsjabloon goed met de precisering van de aan te leveren informatie. Het is een gemeenschappelijke sjabloon voor de Erkenningscommissie en voor de NVAO met opsomming van:

- de informatie-elementen die noodzakelijk zijn voor beide instanties
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de Erkenningscommissie (voor het oordeel over de macrodoelmatigheid)
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de NVAO (voor de toets nieuwe opleidingen). Op deze wijze wordt vermeden dat de instelling totaal verschillende dossiers moeten opstellen en wordt de administratieve last beperkt. De sjabloon is toegevoegd als bijlage bij deze toelichting.

2. Procedure

2.1. Aanvraag en dossiersamenstelling

De aanvraag voor de toetsing van de macrodoelmatigheid wordt ingediend bij de Erkenningscommissie ten laatste op 1 april van het kalenderjaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding voor het eerst zal kunnen aanbieden. (b.v. in te dienen voor 1 april 2005 voor een opleiding die men wil kunnen aanbieden vanaf het academiejaar 2006-2007).

De aanvraag wordt ingediend per aangetekend schrijven of tegen afgifte van een ontvangstbewijs door de voorzitter van de Erkenningscommissie of door een door hem/haar aangewezen ambtenaar van de administratie hoger onderwijs. De datum van de poststempel of van het ontvangstbewijs geldt als vaste datum van de ontvangst.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden.

Bij de aanvraag dient een aanvraagdossier gevoegd te worden, waarbij gebruik gemaakt wordt van de sjabloon die hiervoor is opgesteld. De sjabloon is beschikbaar op schriftelijk verzoek in elektronische vorm en kan tevens gedownload worden op de website van de NVAO (www.nvao.net) en op de website van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hoger onderwijs (www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs).

De aanvraagdocumenten dienen zowel elektronisch als op papier (in drievoud) aangeleverd te worden. Aanvullende bijlagen kunnen op papier en/of elektronisch aangeleverd worden.

De aanvraag op papier dient gericht te worden naar:

Voorzitter Erkenningscommissie Hoger Onderwijs
p.a. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming
Erkenningscommissie Hoger Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 – verdiep 7A5
1210 Brussel

De elektronische aanvraag dient tegelijkertijd gericht te worden aan:

Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

2.2. Onderzoek van ontvankelijkheid en volledigheid van het dossier

De Erkenningscommissie onderzoekt zo spoedig als mogelijk of het aanvraagdossier volledig en volgens de voorschriften is ingediend.

Daarnaast wordt nagegaan of de aanvraag voldoet aan de decretale bepalingen terzake, zoals de bij decreet bepaalde onderwijsbevoegdheid van de instelling, of het dossier tijdig werd ingediend voor de mogelijke aanbieding van de opleiding in het voorgestelde academiejaar, of desgevallend aangeduid is welke bestaande opleiding wordt afgebouwd parallel met de uitbouw van de nieuwe opleiding, of er een positief advies is van de betrokken associatie enz.

De Erkenningscommissie kan dit preliminair onderzoek doen uitvoeren door een beperkte werkgroep in haar schoot, die haar conclusies ter bevestiging voorlegt aan de commissie.

Indien een dossier niet volledig is of niet volgens de voorschriften is ingediend brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft zij aan de instelling de gelegenheid het dossier te vervolledigen binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de decretale bepalingen brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft ze aan de instelling de gelegenheid op deze vaststellingen te antwoorden binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Wanneer binnen de gegeven termijn niet afdoend is geantwoord op opmerkingen inzake essentiële decretale bepalingen, of wanneer gevraagde aanvullingen van het dossier niet of niet op afdoende wijze werden aangeleverd, kan de Erkenningscommissie de aanvraag in dit stadium onontvankelijk verklaren; de voorzitter van de Erkenningscommissie deelt deze beslissing bij aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling; hij deelt de beslissing ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs, en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

In de andere gevallen neemt de Erkenningscommissie het aanvraagdossier in

behandeling, onverminderd de mogelijkheid van een nader onderzoek omtrent het voldoen aan decretale bepalingen, wanneer dat om redenen van zorgvuldigheid is aangewezen.

De Erkenningscommissie deelt het aanvraagdossier mede aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad en aan de Vlaamse Hogescholenraad en verzoekt hen daarover advies te verstrekken binnen een termijn die ze aangeeft.

2.3. Onderzoek ten gronde van het aanvraagdossier

2.3.1. Indien nodig onderzoekt de Erkenningscommissie nader eventuele resterende vragen omtrent wettelijkheidsaspecten van de voorgestelde opleiding.

2.3.2. Onderzoek van de situering van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de voorgestelde opleiding een nieuwe opleiding is in Vlaanderen, dan wel een bestaande opleiding die door de betrokken instelling nieuw wordt aangeboden.

De Erkenningscommissie gaat na hoe de opleiding zich differentieert tegenover bestaande gelijkaardige en/of verwante opleidingen in Vlaanderen en eventueel in andere landen.

De Erkenningscommissie gaat na welke gelijkaardige of verwante opleidingen worden aangeboden in Vlaanderen, welke de regionale spreiding van het aanbod is, welke studentenaantallen deze aantrekken, welke aantallen diploma's afgeleverd worden en volgens welke trend zich deze aantallen ontwikkelen.

2.3.3. Nazicht van de maatschappelijke relevantie van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze is aangetoond dat er voor deze opleiding een voldoende en naar verwachting duurzame behoefte is op de arbeidsmarkt, of dat er een belangrijke maatschappelijke relevantie van de opleiding bestaat ook al is deze niet zichtbaar op de arbeidsmarkt.

De Erkenningscommissie gaat na of er belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen worden aangetoond waarvan de verspreiding of de voortzetting deze opleiding in voldoende mate verantwoordt.

De Erkenningscommissie gaat na of er bijzondere motieven worden aangetoond van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de positionering voor de aantrekking en uitwisseling van studenten op internationaal vlak.

2.3.4. Nazicht van de doelmatigheid van de aanbidding van de opleiding door de betrokken instelling

De Erkenningscommissie gaat na of er op voldoende wijze wordt aangetoond dat er een voldoende belangstelling voor de opleiding kan worden verwacht.

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze wordt aangetoond welk desgevallend het effect kan zijn op de aantallen studenten in gelijkaardige en verwante opleidingen.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze wordt aangetoond dat er specifieke redenen zijn voor een betere regionale spreiding van het onderwijsaanbod.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze bijzondere motiveringen, zoals bv. levensbeschouwelijke aspecten, worden

aangetoond voor het aanbod van deze en gelijkaardige opleidingen.

- 2.3.5. Nazicht van inpassing in profiel van de instelling en van omvang van noodzakelijke personeelsinzet en middeleninzet voor de opleiding.
De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de opleiding aansluit bij het huidige profiel van opleidingsaanbod en van deskundigheid van de instelling.
De Erkenningscommissie gaat na welke de omvang en de kwalificatie is van het personeel dat volgens de gegevens van de aanvraag in totaal zal ingezet worden voor de opleiding en welk deel ervan bijkomend moet worden aangeworven.
De Erkenningscommissie gaat na welke materiële voorzieningen en welke investeringen volgens de gegevens van de aanvraag bijkomend nodig zijn voor de opleiding.
- 2.3.6. Nazicht van overleg en afstemming binnen de betrokken instelling en de associatie en tussen instellingen en associaties
De Erkenningscommissie gaat na of er voorafgaand aan de aanvraag overleg en afstemming geweest is binnen de betrokken instelling en associatie, tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, tussen associaties, of op een hoger niveau en welk het resultaat daarvan is.

2.4. Bijkomende mogelijkheden voor onderzoek van het dossier

- 2.4.1. De voorzitter van de Erkenningscommissie kan de betrokken instelling verzoeken binnen een vastgestelde termijn nadere inlichtingen en verduidelijkingen te verschaffen bij een dossier en eventueel de woordvoerder uitnodigen om mondeling toelichting te verstrekken als de commissie van oordeel is dat de voorliggende elementen onvoldoende zijn om een gefundeerd oordeel te kunnen vellen.
- 2.4.2. Als de Erkenningscommissie naar aanleiding van het onderzoek van de macrodoelmatigheid van een voorgestelde opleiding van oordeel is dat een betere afstemming van het opleidingsaanbod moet overwogen worden, kan zij vragen aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en aan de betrokken instellingen en associaties om daarover binnen de door haar vastgestelde termijnen een advies te verstrekken.
- 2.4.3. De Erkenningscommissie maakt bij haar onderzoek tevens gebruik van de gegevens beschikbaar in de Databank Tertiair Onderwijs en van eventuele beschikbare gegevens omtrent vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

2.5. Het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid

In het toetsingsrapport worden na de vermelding van de identificatiegegevens van de opleiding de voornaamste uitkomsten van het onderzoek van de hiervoor vermelde punten 2.3.1 tot 2.3.6. weergegeven.

Tenzij de aanvraag om wettelijke redenen niet kan worden aangenomen besluit de Erkenningscommissie tot een globaal positief oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding wanneer zij én een positief oordeel geeft over het geheel van punt

2.3.3 omtrent de maatschappelijke relevantie én een positief oordeel over het geheel van punt 2.3.4 omtrent de doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding; het oordeel over het geheel van punt 2.3.3 en het oordeel over het geheel van punt 2.3.4 worden mede afgewogen en onderbouwd door de vaststellingen vervat in de punten 2.3.2, 2.3.5 en 2.3.6.

In het rapport wordt tevens melding gemaakt van de voornaamste elementen van de adviezen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en van de Vlaamse Hogescholenraad en kan de Erkenningscommissie de argumentatie daarvan betrekken in de motivering van haar beoordeling.

Zowel bij een positief globaal oordeel als bij een negatief globaal oordeel kan de Erkenningscommissie algemene of specifieke aanbevelingen toevoegen omtrent een wenselijke nadere afstemming van het aanbod van gelijkaardige of verwante opleidingen.

2.6. Kennisgeving van het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid

De voorzitter van de Erkenningscommissie deelt binnen de decretale termijn van 60 dagen na de uiterste datum van ontvangst van de aanvraag (1 april) het toetsingsrapport per aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling. Hij deelt het rapport ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

Bekrachtigd door de Erkenningscommissie op 3 oktober 2007.

BIJLAGE 4:

*Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004
tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van
visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de
Vlaamse Hogescholenraad*

Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs tot vaststelling van criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.

Algemene toelichting

1. Art. 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, hierna aangeduid als het structuurdecreet, regelt de externe beoordelingen van de opleidingen van de universiteiten en hogescholen en van andere ambtshalve geregistreerde instellingen. Krachtens deze bepalingen coördineren de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad de externe beoordelingen van opleidingen, hierna aangeduid als de visitaties.

Art. 93, § 3 bis geeft in dit verband aan de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs de volgende opdracht:

“De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende bekendgemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.”

In de Memorie van toelichting bij het aanvullingsdecreet dat deze opdracht toevoegde aan het takenpakket van de Erkenningscommissie en in een toelichting bij een amendement daarbij vinden we de volgende verduidelijkingen:

“De beslissing van het Accreditatieorgaan stoelt in belangrijke mate op het rapport van de externe beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs. Daarom is de onafhankelijkheid van de commissie die de kwaliteit van het onderwijs beoordeelt, cruciaal.

In het huidig stelsel zijn het de VLIR en de VLHORA die deze commissies samenstellen. In de regel omvatten de commissies deskundigen die niet behoren tot de opleidingen.

Om de verwachtingen van de samenleving met betrekking tot de onafhankelijkheid en de transparantie van het accreditatiemechanisme te versterken bepaalt het decreet dat de Erkenningscommissie de samenstelling van de visitatiecommissies moet bekrachtigen. De Erkenningscommissie laat zich daarbij leiden door objectieve vooraf opgestelde criteria die voldoende kenbaar zijn gemaakt. De commissie dient zich daarbij te laten leiden door de rechtspraak en de rechtsleer m.b.t. de onafhankelijkheidseis, in combinatie met de nauw samenhangende structurele en objectieve onpartijdigheidseis.”

2. De decreetgever wilde met deze opdracht aan de Erkenningscommissie voorzien in een bijkomende waarborg voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies die worden samengesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, die, hoewel het koepelorganisaties zijn van universiteiten, respectievelijk hogescholen, optreden als coördinator van de visitaties.

De decreetgever heeft de rol van de Erkenningscommissie beperkt tot het beoordelen van de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies. Zij hoeft zich dus niet in te laten met de beoordeling van de vereiste deskundigheid of van het noodzakelijke gezag in hoofde van afzonderlijke commissieleden en van de commissie als geheel.

De Erkenningscommissie moet vooraf de criteria vaststellen en bekendmaken die ze zal hanteren voor de beoordeling van de onafhankelijkheid. Dat houdt niet in dat ze in detail de procedure moet bepalen voor de wijze waarop de samenstelling van de visitatiecommissies wordt vastgesteld; wel kan ze voor deze procedure bepaalde beginselen vaststellen die essentiële criteria zijn voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies en daarnaast moet ze criteria van onverenigbaarheden vaststellen, die moeten gerespecteerd worden. Binnen dergelijke raambepalingen dienen de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad zelf hun procedures te bepalen in het visitatieprotocol.

Voor het tot stand komen van onderhavig besluit heeft de Erkenningscommissie overleg gepleegd met deze organisaties en heeft ze in de mate van het mogelijke rekening gehouden met hun opmerkingen. Tevens is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie ten einde er zorg voor te dragen dat er geen tegenstrijdigheden zijn tussen de criteria vastgesteld door de Erkenningscommissie en de algemene of specifieke eisen inzake onafhankelijkheid die zullen gesteld worden bij het nazicht van visitatierapporten in het raam van accreditaties.

3. De Erkenningscommissie beseft terdege dat zij bij het bepalen van criteria als garanties voor de onafhankelijkheid, inzonderheid voor het vaststellen van onverenigbaarheden van functies in onderwijs en onderzoek met het lidmaatschap van de visitatiecommissies, enige omzichtigheid moet hanteren. Het moet mogelijk blijven effectief commissies samen te stellen in de beperkte ruimte die Vlaanderen is, ook al kan men ook beroep doen op buitenlandse deskundigen, inzonderheid uit Nederland en Franstalig België. De kennis van het Nederlands is immers vereist voor visitaties van Nederlandstalige opleidingen. Bovendien is een voldoende vertrouwdheid met het Vlaams hoger onderwijs in hoofde van een aantal leden vereist.

Anderzijds zullen de waarborgen van onafhankelijkheid van steeds groter belang zijn in de toenemende internationalisering van het evaluatiegebeuren en is voldoende gestrengheid inzake deze waarborgen vereist om op internationaal niveau geloofwaardig te blijven.

4. De Erkenningscommissie meent dat de waarborgen voor onafhankelijkheid in vier types van criteria kunnen worden uitgedrukt.

- a. Algemene waarborg van onafhankelijkheid binnen de koepelorganisaties VLIR en VLHORA

Een eerste eis voor onafhankelijkheid is dat de visitatiecommissies afgeschermd zijn tegen mogelijke beïnvloeding van buitenaf, b.v. in het raam van een hiërarchische verhouding.

De VLIR en de VLHORA zijn koepelorganisaties van de universiteiten en de

hogescholen, die als dusdanig ook belangenvertegenwoordigers daarvan zijn; hun bestuursorganen zijn quasi-exclusief samengesteld uit bestuurders van deze instellingen. Er moet gegarandeerd worden dat zij niet kunnen ingrijpen in het verloop van het beoordelingsproces.

Daartoe moet uit het visitatieprotocol duidelijk blijken dat noch door een bestuursorgaan van VLIR of VLHORA of door afzonderlijke leden daarvan, noch door een bij de visitatie betrokken instelling inhoudelijk kan worden ingegrepen in het eigenlijke beoordelingsproces van de visitatie.

Dit belet vanzelfsprekend niet dat de VLIR en de VLHORA kunnen optreden als een visitatie niet tijdig wordt uitgevoerd of als er ernstige tekortkomingen worden vastgesteld in hoofde van leden van de visitatiecommissie of van de voorzitter ervan. Het belet ook niet dat de opleidingen en de instellingen hun opmerkingen bij een concept van opleidingsrapport van de visitatiecommissie kunnen meedelen, zoals dit in de gebruikelijke procedure is voorzien.

b. Procedurele waarborgen voor de samenstelling van de commissies

Essentieel in de procedure voor de samenstelling van een onafhankelijke visitatiecommissie is dat het mogelijk wordt gemaakt om op een zo breed mogelijke basis te zoeken naar een deskundige voorzitter en dito leden; daartoe kunnen vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen mogelijke kandidaten voorstellen, doch steeds moet de mogelijkheid bestaan dat andere kandidaten worden voorgesteld. De vertegenwoordigers van opleidingen kunnen geconsulteerd worden over de keuze van de voorzitter en de leden, maar één vertegenwoordiger van een opleiding kan in geen geval een veto uitspreken over een eventueel toekomstig lid; men kan dus in de procedure geen vereiste stellen dat een consensus tussen vertegenwoordigers van te visiteren opleidingen nodig zou zijn voor een voorstel.

Voor wat het student-lid van de commissie betreft wordt aangenomen dat kandidaten kunnen worden voorgesteld door koepelverenigingen van studenten, doch de mogelijkheid moet bestaan dat omwille van de vereiste onafhankelijkheid van deze voorstellen wordt afgeweken als dit behoorlijk wordt gemotiveerd.

Voor deze procedurele criteria houdt de Erkenningscommissie zich aan minimale regels: het komt haar niet toe te bepalen hoe de VLIR en/of de VLHORA zich organiseren en de detailprocedure te bepalen voor de samenstelling van kandidatenlijsten, het formuleren van voordrachten aan het beslissingsorgaan enz.

c. Onverenigbaarheden en desgevallend modaliteiten om daarvan af te wijken

Essentieel is dat er gezorgd wordt voor een objectieve structurele onafhankelijkheid in hoofde van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie.

Dit kan worden gegarandeerd door een aantal onverenigbaarheden vast te leggen als algemene regel. Deze onverenigbaarheden moeten vermijden dat situaties ontstaan die een redelijk vermoeden wekken dat de onpartijdigheid in het gedrang komt.

De Erkenningscommissie wil hierin bewust de onverenigbaarheden als algemene regel beperken tot de essentiële punten, mede om te vermijden dat het onmogelijk zou worden in bepaalde gevallen geschikte leden in Vlaanderen te vinden.

Er worden vier onverenigbaarheden vermeld:

-1° betrokkenheid bij de opleiding als personeelslid;

-2° betrokkenheid bij de opleiding als regelmatig deelnemer aan de organisatie of

evaluatie van opleidingsonderdelen, b.v. als regelmatig optredend gastdocent of als lid van een examenjury of een jury van eindwerken die het geheel van de eindwerken beoordeelt; het loutere mede begeleiden van stages of van eindwerken geldt daarbij niet als regelmatige betrokkenheid;

-3° lidmaatschap van een centraal bestuursorgaan (algemene vergadering, raad van bestuur, dagelijks bestuur) van de instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe die instelling behoort

-4° nauwe bloedverwantschap met iemand die bij de opleiding betrokken is, of gehuwd zijn of samenwonen daarmee.

Omwille van de bezorgdheid dat het mogelijk moet blijven effectief visitatiecommissies samen te stellen, b.v. voor visitaties van opleidingen die aan vele instellingen worden aangeboden, wordt er voorzien dat er in specifieke gevallen en meer bepaald om een degelijke commissie te kunnen samenstellen, kan afgeweken worden van deze regels, waartoe dan moet bepaald worden hoe de onafhankelijkheid van de commissie en de onpartijdigheid van haar oordeel kan gegarandeerd worden zoals b.v. het niet deelnemen aan bepaalde onderdelen van de visitatie of het zich onthouden van beoordeling van bepaalde opleidingen.

d. Engagement tot onafhankelijk optreden van de commissieleden

Het is aangewezen dat de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie een engagement ondertekenen dat zij in volle onafhankelijkheid hun oordeel zullen uitbrengen; in voorkomend geval voegen ze bij dit engagement tevens een verklaring die aangeeft welke bindingen ze hebben met de betrokken opleidingen of de instellingen die de opleiding aanbieden, ook andere dan de vermelde onverenigbaarheden. Het is vereist dat de visitatiecommissie bij de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte gebracht wordt van de eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden die werden aangenomen bij de samenstelling van de visitatiecommissie en van eventuele andere bindingen die commissieleden zouden hebben met de betrokken opleidingen en instellingen, derwijze dat de visitatiecommissie precies door deze transparantie zorg kan dragen om haar onafhankelijkheid te bewaren.

5. De Erkenningscommissie wil het mogelijk maken dat VLIR en VLHORA het door hen op te stellen visitatieprotocol en eventuele toekomstige wijzigingen daarvan voorafgaand door de Erkenningscommissie laten toetsen aan de procedurele criteria die bij dit besluit worden gesteld, waardoor tijdverlies of vertraging vermeden wordt bij het voorleggen van de dossiers van samenstelling van de visitatiecommissies.

Besluit

Art. 1. De hiernavolgende criteria worden door de Erkenningscommissie in acht genomen voor de beslissingen tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad voor de visitaties van de opleidingen van de hogescholen, universiteiten en de andere ambtshalve geregistreerde instellingen overeenkomstig artikel 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Art.2. Het visitatieprotocol vastgesteld door de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, dat de regels en procedures bepaalt voor de visitaties, moet garanderen dat noch een bij een visitatie betrokken instelling, noch enig bestuursorgaan van de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad of afzonderlijke leden daarvan, op enigerlei wijze inhoudelijk kunnen ingrijpen in het proces van beoordeling van de te visiteren opleidingen, onverminderd de mogelijkheid voor de opleidingen en de instellingen om opmerkingen te maken bij het concept van opleidingsrapport dat hen in de loop van de visitatieprocedure wordt toegestuurd.

Art. 3. Het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 moet de volgende regels voor de samenstelling van de visitatiecommissies inhouden:

- voor de samenstelling van een lijst van mogelijke kandidaten voor het voorzitterschap en het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie kunnen door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen voorstellen worden gedaan, doch steeds dient de mogelijkheid te bestaan dat op grond van een bredere consultatie andere kandidaten worden toegevoegd aan de lijst dan deze voorgesteld door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het voorzitterschap of het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie aan het voor de samenstelling bevoegde beslissingsorgaan van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen worden geraadpleegd, zonder dat evenwel een consensus van deze vertegenwoordigers kan vereist worden om een kandidaat te kunnen voordragen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het lidmaatschap als student van een visitatiecommissie kunnen voorstellen worden gevraagd aan de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende subsidiëring van de studenten- en leerlingenkoepelverenigingen en kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen daarover worden geraadpleegd; indien na deze consultatie omwille van de vereiste onafhankelijkheid besloten wordt tot de voordracht van een andere kandidaat dan de kandidaten voorgesteld door de hiervoren bedoelde koepelvereniging wordt zulks uitdrukkelijk gemotiveerd in de voordracht.

De term kandidaten in het eerste lid omvat zowel kandidaten voor het effectieve lidmaatschap als kandidaten plaatsvervangers.

Art. 4, § 1. Als voorzitter of als lid van de visitatiecommissie kunnen niet worden aangesteld personen die in een van de volgende hoedanigheden verbonden zijn met een te visiteren

opleiding of met een instelling die de opleiding aanbiedt:

- 1° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien als personeelslid betrokken zijn of waren bij de te visiteren opleiding;
- 2° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, zonder personeelslid te zijn van de instelling die de te visiteren opleiding aanbiedt, op regelmatige wijze betrokken zijn of waren bij het organiseren of evalueren van opleidingsonderdelen van de opleiding;
- 3° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, lid waren van een centraal bestuursorgaan van een instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe deze instelling behoort;
- 4° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie gehuwd zijn dan wel samenwonen met een persoon, die verkeert of verkeerde in één van de hoedanigheden vermeld onder 1° en 2° hiervoren alsmede bloedverwanten tot in de tweede graad van de personen vermeld onder 1° en 2° hiervoren.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder personeelslid van een instelling verstaan:

- personen die tewerkgesteld zijn in de instelling op grond van een benoeming, aanstelling of arbeidscontract;
- andere wetenschappelijke medewerkers en bursalen, werkzaam binnen de instelling, ongeacht de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging.

§2. Behalve voor de voorzitter van de visitatiecommissie kan in uitzonderlijke gevallen worden afgeweken van de in § 1 vermelde onverenigbaarheden wanneer zulks verantwoord wordt geacht omwille van de moeilijkheden om anderszins een visitatiecommissie samen te stellen, die op voldoende wijze beantwoordt aan de vereisten van deskundigheid, onafhankelijkheid en gezag; in zodanig geval wordt de grond van de afwijking gemotiveerd in de voordracht en in de beslissing tot aanstelling en wordt tevens aangeduid welke beperkingen desgevallend worden gesteld aan de deelname van het betrokken lid aan de werkzaamheden van de commissie.

Art. 5, § 1. Vooraleer het voorstel tot samenstelling van de visitatiecommissie ter bekrachtiging wordt voorgelegd aan de Erkenningscommissie wordt aan de kandidaten gevraagd of ze bereid zijn tot deelname aan de visitatiecommissie en wordt hen gevraagd een onafhankelijkheidsverklaring te ondertekenen waarbij zij er zich toe verplichten tijdens de beoordeling onafhankelijk te zullen optreden en geen beïnvloeding bij hun oordeelsvorming toe te staan. Hen wordt tevens gevraagd op hetzelfde document desgevallend mededeling te doen van andere mogelijke bindingen met de te visiteren opleidingen en/of met de instellingen die deze opleidingen aanbieden, dan de in art. 4 bedoelde onverenigbaarheden.

§ 2. In het in art. 2 bedoelde visitatieprotocol moet worden bepaald dat gedurende de eerste vergadering van de visitatiecommissie door de voorzitter mededeling wordt gedaan van eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden bepaald in art. 4, § 1 en van de door leden van de visitatiecommissie eventueel meegedeelde bindingen zoals vermeld in art.5, § 1.

Art. 6. §1 De Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 of een voorstel tot wijziging ervan voorleggen aan de Erkenningscommissie voor nazicht van de overeenstemming van de desbetreffende onderdelen met de in dit besluit bepaalde criteria. De Erkenningscommissie geeft haar oordeel

ten laatste binnen 30 dagen na de ontvangst van de tekst van het protocol of van een voorstel tot wijziging ervan weer in een gemotiveerde beslissing, die onmiddellijk wordt meegedeeld.

§ 2. De Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie binnen de 30 dagen na de ontvangst van de aanvraag vanwege de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

§ 3. In het geval dat een door de Erkenningscommissie bekrachtigde samenstelling van een visitatiecommissie moet worden gewijzigd wegens de niet-beschikbaarheid van de voorzitter of van leden daarvan, wordt het voorstel van wijziging van de samenstelling voorgelegd aan de Erkenningscommissie. De Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen in zodanig geval verzoeken om een spoedprocedure, waarbij de Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging binnen de 14 dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Art. 7. Het aan de Erkenningscommissie meegedeelde dossier voor de bekrachtiging omvat de volgende stukken:

- het protocol geldend voor de betrokken visitatie;
- de curricula vitae van de voorzitter en van de effectieve en plaatsvervangende leden van de visitatiecommissie;
- het verslag van de raadpleging van de vertegenwoordigers van de opleidingen omtrent de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden;
- de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden met inbegrip van de motiveringen;
- de beslissing van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad;
- de onafhankelijkheidsverklaringen van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissies met inbegrip van de eventuele mededelingen van mogelijke bindingen.

Art. 8. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 november 2004 en zal gelden voor de beslissingen tot samenstelling van visitatiecommissies getroffen vanaf 31 december 2004.

BIJLAGE 5:

*Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling
visitatiecommissies*

Ingediende dossiers vraag om bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies 2009

Tijdens het werkjaar 2009 ontving de Erkenningscommissie meerdere aanvragen van VLIR en/of VLHORA²¹ ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling van visitatiecommissies.

Op voorstel van de VLHORA:

<u>Datum bekrachtiging door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
8 januari 2009	Pilotpanel 'beperkte opleidingsevaluatie' PBA in de toegepaste informatica	
30 januari 2009		ABA en MA in de audiovisuele kunsten
4 februari 2009	PBA in de logistiek	
2 maart 2009		PBA in de podologie
4 maart 2009	PBA in de informatica-toegepaste informatica (cluster II)	
19 maart 2009	PBA in de orthopedagogie; in de educatieve benadering van personen met autistiestoornissen; in het orthopedisch management	
19 maart 2009		ABA en MA in de audiovisuele kunsten
27 maart 2009		PBA in de bouw
27 maart 2009	PBA in de netwerkeconomie	
27 maart 2009	ABA en MA in de textieltechnologie	
15 april 2009		PBA in de orthopedie
28 april 2009		PBA in de toegepaste informatica; in het informaticamanagement en de informaticasystemen
4 mei 2009	PBA in de autotechnologie	
6 mei 2009		ABA en MA in het drama
7 mei 2009	ABA en MA in de biochemie en de chemie	
22 mei 2009	PBA in de musical	
26 mei 2009	PBA in de toegepaste fiscaliteit	
18 juni 2009	PBA in de luchtvaart	
29 juni 2009	PBA in de elektronica:ICT	
30 juni 2009		PBA in de logistiek

²¹ Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de EC in te dienen.

30 juni 2009	PBA in de modetechnologie	
1 juli 2009	ABA en MA in de beeldende kunsten	
8 juli 2009	PBA in de interieurvormgeving en het meubelontwerp	
14 juli 2009	PBA in de toegepaste architectuur	
24 augustus 2009		PBA in de toegepaste fiscaliteit
24 augustus 2009	PBA in de agro- en biotechnologie	
31 augustus 2009		ABA en MA in de beeldende kunsten
28 september 2009	PBA in de elektrotechniek	
5 oktober 2009	Hervisitatie PBA in het onderwijs: kleuter, lager, secundair	
27 oktober 2009	Aanvullende visitatie PBA in het onderwijs: secundair	
30 oktober 2009	PBA in de textieltechnologie	
17 november 2009	MA in de monumenten- en landschapszorg	
26 november 2009		PBA in de interieurvormgeving en het meubelontwerp
30 november 2009		PBA in de agro- en de biotechnologie
8 december 2009		PBA in de interieurvormgeving en het meubelontwerp

Op voorstel van de VLIR

<u>Datum bekrachtiging door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
30 januari 2009		ABA en MA in de informatica – toegepaste informatica - computerwetenschappen
30 januari 2009		ABA en MA in de materiaalkunde – chemische technologie
26 februari 2009		ABA en MA in de informatica – toegepaste informatica - computerwetenschappen
26 februari 2009		ABA en MA in de geografie
24 april 2009		MA in de Europese studies
13 mei 2009	ABA en MA in de taal- en de letterkunde	
14 mei 2009	MA in de Europese studies –	

	Europa College Brugge	
26 mei 2009		MA in de Europese studies – Europa College Brugge
30 juni 2009	ABA en MA in de moraalwetenschappen	
30 juni 2009	ABA en MA in de onderwijswetenschappen	
1 juli 2009	MA in de sociale en de culturele antropologie	
31 augustus 2009	ABA en MA in de Afrikaanse talen en culturen	
4 november 2009	Verkorte visitatie ABA en MA in de taal- en regiostudies: Arabistiek en Islamkunde	
30 november 2009	Verkorte visitatie MA in de Protestantse Godgeleerdheid (FPG-Brussel)	
18 december 2009	MA in de filmstudies en de visuele cultuur	
18 december 2009	ABA en MA in de biochemie en de biotechnologie	

BIJLAGE 6:

Sjabloon 'Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit'

Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit

(Structuurdecreet hoger onderwijs d.d. 04 april 2003, zoals gewijzigd, art. 58 en 60bis, §4 en BVR van 11 juni 2004 betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs)

Modaliteiten van indiening

De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur.

De aanvraag wordt per drager of aangetekend per post gestuurd naar de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming en per mailbericht aan het Departement Onderwijs en Vorming
Postadres:

De heer Frank VANDENBROUCKE
Vice-minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

Mailadres:

noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be

Een kopie van deze aanvraag wordt per post en per mailbericht gericht aan de voorzitter van de Erkeningscommissie,

Postadres:

De heer Jaap van Marle
Voorzitter van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 7A5
1210 BRUSSEL

Mailadres:

beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Inhoud van het dossier

1. Algemene gegevens	
a. Naam van de instelling	
b. Naam en functie contactpersoon voor deze aanvraag	
c. Tel. nr. contactpersoon	
d. E-mailadres contactpersoon	

2. Beschrijving van de opleiding	
a. Naam van de opleiding	
b. Graad en kwalificatie	
c. Niveau en oriëntatie	
d. Studieomvang in studiepunten (ECTS)	
e. Afstudeerrichtingen	
f. Onderwijstaal	
g. Studiegebied	
h. Titel	
i. Duur van de gevraagde tijdelijke erkenning	
j. Datum en serienummer accreditatierapport	

3) Verbeteringsplan

Geef aan vanuit welke globale visie het verbeteringsplan is ontstaan.

Geef per **facet**:

- a) het oordeel met beknopte commentaar van de visitatiecommissie en de NVAO;
- b) de acties die de instelling zal ondernemen om een negatieve beoordeling om te buigen en om de aanbevelingen van de visitatiecommissie en de NVAO in praktijk te brengen;
- c) het tijdpad van deze acties;
- d) duidelijke indicatoren om de verbeteringen te toetsen.

Betrek hier eveneens deze facetten bij die door de visitatiecommissie positief werden geacht, voor zover zij mogelijke wijzigingen hebben ondergaan als gevolg van het voorgestelde verbeteringsplan of een duidelijke invloed hebben op de negatief-beoordeelde facetten.

1. Doelstellingen opleiding: facetten

- a) niveau en oriëntatie van de opleiding
- b) domeinspecifieke eisen

2. Programma: facetten

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) relatie doelstellingen en inhoud programma
- c) samenhang programma
- d) studielast
- e) toelatingsvoorwaarden
- f) studie-omvang
- g) afstemming tussen vormgeving en inhoud
- h) beoordeling en toetsing
- i) indien van toepassing: masterproef

3. Inzet van personeel: facetten

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) kwantiteit personeel
- c) kwaliteit personeel

4. Voorzieningen: facetten

- a) materiële voorzieningen
- b) studiebegeleiding

5. Interne kwaliteitszorg: facetten

- a) evaluatie resultaten
- b) maatregelen tot verbetering
- c) betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

6. Resultaten: facetten

- a) gerealiseerd niveau
- b) onderwijsrendement

In bijlage de relevante bepalingen uit het structuurdecreet en het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 betreffende tijdelijke erkenning

Decreet van 4 april 2003 tot herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen

SECTIE 2. - Generieke kwaliteitswaarborgen

Art. 58.

§ 1. De accreditatie van een opleiding is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen om de in § 2 bedoelde doelstellingen te bereiken.

De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen :

1° de onderwijsinhoud, dit omvat in ieder geval de aard en het niveau van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma;

2° het onderwijsproces, dit omvat in ieder geval een voldoende afstemming tussen de vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs;

3° de uitkomst van het onderwijs, dit omvat in ieder geval voldoende maatschappelijke relevantie van de bereikte eindkwalificaties van afgestudeerden van de opleiding en voldoende rendement van de opleiding;

4° de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg;

5° de methoden die bij de zelfbeoordeling worden gehanteerd; deze hebben in ieder geval betrekking op demogelijkheid de opleiding te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.

§ 2. De aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen garandeert dat de instellingen een onderwijs aanbieden dat de studenten bij de voltooiing van de opleiding brengt tot :

1° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van de algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;

c) het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

2° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

c) het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden;

3° in de opleidingen leidend tot de graad van master :

a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, Het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;

c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;

d) hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke

beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

SECTIE 3. - Onderzoek

Art. 59.

§ 1. De accreditatie wordt verleend wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn.

§ 2. Het Accreditatieorgaan legt de bevindingen van de in § 1 bedoelde toetsing vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit. Het Accreditatieorgaan kan in het accreditatierapport overige opmerkingen opnemen over de bijzondere kwaliteitskenmerken van de opleiding.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Deze procedurele regelen kunnen nimmer leiden tot een overschrijding van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn.

Art. 59bis.

Indien het Accreditatieorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

1° de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accreditatieorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier;

2° indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accreditatieorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :

a) door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast;

b) binnen welke termijn een nieuwe dan wel aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd.

Art. 59ter.

Indien de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling negatief is enkel en alleen op grond van het feit dat bij bepaalde afstudeerrichtingen) en/of vestiging(en) waar de opleiding aangeboden wordt, onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, kan het instellingsbestuur deze afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) uitdrukkelijk uit de accreditatieaanvraag uitsluiten.

Indien het Accreditatieorgaan de accreditatie van de betrokken opleiding verleent :

1° wordt in het accreditatiebesluit melding gemaakt van de uitsluiting van de betrokken afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en);

2° verliest het instellingsbestuur, totdat een nieuw en positief accreditatiebesluit wordt verkregen, de bevoegdheid om :

- a) de uitgesloten afstudeerrichting(en) aan te bieden, en/of
- b) de betrokken opleiding in de uitgesloten vestiging(en) aan te bieden.

SECTIE 4. - Accreditatierapport en accreditatiebesluit

Art. 60.

§ 1. Het Accreditatieorgaan neemt een besluit binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag om accreditatie is in de termijn begrepen.

Indien het Accreditatieorgaan binnen de in het eerste lid bedoelde termijn geen besluit heeft getroffen wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

[[De termijn van vier maanden vermeld in het eerste lid, wordt verlengd tot zes maanden als de opmerkingen en de bezwaren van het instellingsbestuur van die aard zijn dat het accreditatieorgaan tot een bijkomend advies van deskundigen wordt genoopt.]]³

§ 2. Het Accreditatiebesluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

De accreditatie vervalt op het einde van het achtste academiejaar volgend op de dag van inwerkingtreding van het accreditatiebesluit.

SECTIE 5. - Traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1. - Tijdelijke erkenning op aanvraag

Art. 60bis.

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs

goedkeuringsdatum : 11 JUNI 2004

publicatiedatum : B.S.25/10/2004

De Vlaamse Regering,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20;

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 60bis en 60quinquies, § 2, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 16 maart 2004;

Gelet op het advies nr. 37.126/1 van de Raad van State, gegeven op 27 mei 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK 1. - Definities

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° **Accreditatieorgaan** : de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, die bij internationaal verdrag is aangewezen om de accreditaties te verlenen en de toets nieuwe opleiding uit te voeren;

2° **Administratie** : de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

3° **decreet** : het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° **Erkenningscommissie** : de in artikel 9 van het decreet bedoelde commissie;

5° **minister** : de Vlaamse minister, bevoegd voor het Hoger Onderwijs;

6° **negatief accreditatiebesluit** : een beslissing waarbij aan een opleiding de accreditatie wordt onthouden;

7° **verbeteringsplan** : het gedetailleerd verbeteringsplan dat overeenkomstig artikel 60bis, § 1, van het decreet gevoegd wordt bij een aanvraag tot tijdelijke erkenning.

HOOFDSTUK 2. - De tijdelijke erkenning op aanvraag

Afdeling 1. - De aanvraag

Art. 2.

Het instellingsbestuur dient een in artikel 60bis, § 1 van het decreet bedoelde aanvraag tot tijdelijke erkenning in bij aangetekende brief ten kantore van de minister.

Art. 3.

Het verbeteringsplan omvat volgende elementen :

- 1° de uitgangspunten na het negatieve accreditatiebesluit;
- 2° de doelstellingen en prioriteiten, vastgelegd in aansluiting bij de uitgangspunten;
- 3° de strategieën, middelen en verantwoordelijke instanties om de doelstellingen en prioriteiten te verwezenlijken;
- 4° de uiterste datum van afwerking van de strategieën, desgevallend vervat in een stappenplan;
- 5° de indicatoren aan de hand waarvan de afwerking van de strategieën kan worden getoetst.

Art. 4.

Het verbeteringsplan geeft op gemotiveerde wijze de gevraagde duur van de tijdelijke erkenning aan.

Art. 5.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de in artikel 3 en 4 bedoelde regelen of onvoldoende concreet is, wordt het instellingsbestuur de mogelijkheid geboden om het verzuim te herstellen, zonder dat daarbij de termijn van dertig kalenderdagen, bedoeld in artikel 60bis, § 1, van het decreet, overschreden kan worden.

Afdeling 2. - De behandeling

Art. 6.

De minister legt de aanvraag onverwijld voor advies aan de Erkenningscommissie voor en geeft daarbij de termijn aan binnen dewelke het advies moet worden uitgebracht.

Het advies betreft de aangelegenheden die overeenkomstig artikel 60bis, § 4, eerste lid van het decreet door de Vlaamse Regering moeten worden onderzocht.

Art. 7.

Het advies van de Erkenningscommissie wordt onverwijld door de minister aan het instellingsbestuur bezorgd.

Het instellingsbestuur wordt daarbij in kennis gesteld van de mogelijkheid om binnen een door de minister gestelde termijn van ten minste tien kalenderdagen een schriftelijke argumentatie in te dienen. Deze schriftelijke argumentatie wordt door de minister onverwijld aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Art. 8.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering houdt rekening met de elementen vervat in de aanvraag, het advies van de Erkenningscommissie en, in voorkomend geval, de in artikel 7, tweede lid bedoelde schriftelijke argumentatie.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering wordt bij aangetekend schrijven aan het instellingsbestuur betekend.

HOOFDSTUK 3. - Informatieplicht

Art. 9.

De Administratie stelt het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van de toekenning van een tijdelijke erkenning op aanvraag.

Het instellingsbestuur stelt de Administratie en het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van het verkrijgen van een tijdelijke erkenning van rechtswege ten gevolge van :

1° het instellen van een in artikel 60quater van het decreet bedoelde beroep bij de Vlaamse Regering;

2° het instellen van enig jurisdictioneel beroep tegen een negatief accreditatiebesluit en/of de beslissing van de Vlaamse regering om een aangevochten negatief accreditatiebesluit niet te vernietigen.

HOOFDSTUK 4. - Slotbepalingen

Art. 10.

De bepalingen van dit besluit treden in werking op de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap van België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag, op 3 september 2003.

Art. 11.

De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

